

Procés participatiu per la masia de Can Banyameres

Treball participatiu per a la definició dels usos de l'edifici de Can Banyameres

AJUNTAMENT DE
SantCugat

Projecte:

Procés participatiu per la masia de Can Banyameres

Treball participatiu per a la definició dels usos de l'edifici de Can Banyameres

Emplaçament:

Sant Cugat del Vallès

Redacció:

Estratègies socials per al territori i els espais lliures

*estel, SCCL

Konstantina Chrysostomou, investigació socio-territorial

Arnau Boix i Pla, disseny inclusiu

Marc Deu i Ferrer, urbanisme participatiu

Roser Garcia Piqué, dinamització i implicació ciutadana

Alba Dominguez Ferrer, estratègies urbanes

Promotor:

Ajuntament de Sant Cugat del Vallès

Índex

Introducció.....	4
Context.....	7
Mapa territorial.....	8
Mapa administratiu.....	11
Mapa social.....	12
Les persones.....	13
Activitats i Vitalitat Urbana.....	14
Procés participatiu.....	16
L'edifici.....	21
Can Canyameres.....	22
La capacitat de l'edifici.....	24
La proposta.....	31
Can Canyameres, Comunitat i Cultura.....	32
Programa d'usos.....	34
Proposta de distribució.....	36
Criteris d'intervenció arquitectònica.....	40
Perspectiva de gènere.....	38
Proposta de planificació.....	44
Gestió del "mentrestant".....	46
Referències.....	47
Materials addicionals.....	49
Material Comunicatiu.....	50
El Kit participatiu.....	51
Documentació fotogràfica.....	52

Introducció

L'Ajuntament de Sant Cugat promou i lidera el procés participatiu per la transformació de l'antiga masia de Can Banyameres en un nou equipament de cultura de proximitat, codissenyat amb la ciutadania, l'equip tècnic i polític i les entitats municipals.

Així, el present document s'ha realitzat amb l'objectiu principal de decidir la transformació de l'antiga masia de Can Banyameres en un equipament de referència a nivell de barri a nivell municipal per proposar uns criteris executius que impulsin el projecte de definició d'usos i disseny de l'edifici. Aquests criteris es basen, fonamentalment, en les conclusions generades a partir de la realització d'un procés participatiu amb les i els habitants de Sant Cugat, en estreta col·laboració amb l'equip tècnic i polític del municipi.

En un primer apartat s'explica l'anàlisi elaborat com a punt de partida per la redacció d'aquests criteris executius: el context territorial, administratiu i social en què es troba Can Banyameres.

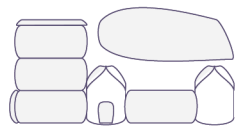
En un segon apartat, es relaten les accions tècniques i participatives que s'han fet aquests darrers mesos, visibilitzant la mirada col·lectiva d'aquest equipament. Es tracta d'unes converses preliminars amb l'equip polític i tècnic de l'ajuntament, el grup motor dels tallers virtuals amb la ciutadania de Sant Cugat, i el retorn.

Tot seguit, s'avalua el potencial de l'edifici en relació al seu entorn, les seves capacitats funcionals i volumètriques, així com les possibilitats d'interacció al mateix espai.

Finalment, s'expliquen les conclusions i es fa un desplegament d'estratègies per donar continuïtat al treball realitzat.

Estrada i Pinell, Gemma, 1982, vista de l'edifici (invarquit)

gener

Fase prèvia
Anàlisi socioterritorial

febrer

Programa de necessitats
Diagnosi i caracterització

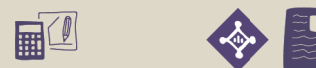
març

Distribució d'usos
Propostes d'usos i gestió

Pla
Funcional
Can Banyeres

Treball intern

Accions participatives

Treball intern

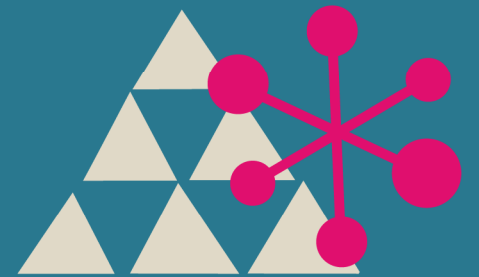
- Taula Interna Ajuntament
- Treball de camp
- Pla funcional progressiu (Contingut previ)
- Reunions preliminars
- Coordinació de continguts
- Pla funcional progressiu (Objectius i usos)
- Aprovació del Pla funcional
- Pla funcional Can Banyeres (document complet)
- Pla funcional progressiu (Plànols i criteris)

Accions participatives

- Treball amb Grup Motor
- Dinamització i treball amb Decidim Sant Cugat
- Moments públics oberts
- Presentació del procés participatiu
- Retorn del procés participatiu
- Tallers participatius
- Posada en valor del procés participatiu (exposició de maquetes, resum audiovisual,...)

Metodologia del procés

Context

Mapa territorial

Sant Cugat del Vallès és un municipi de Catalunya, situat a la comarca del Vallès Occidental, estès als vessants nord-occidentals de la serra de Collserola, fins a l'inici de la depressió Prelitoral. Inclou l'entitat municipal descentralitzada de Valldoreix i els districtes de Mira-sol, la Floresta i les Planes.

Sant Cugat del Vallès és avui una ciutat jove i moderna que, alhora, conserva l'esperit tradicional d'aquell poble agrícola i d'estiueig de no fa tants anys. Com a ciutat verda i innovadora, el seu repte és seguir avançant en un model basat en la sostenibilitat social, econòmica i mediambiental.

Pel que fa al municipi té una trama urbana clarament definida a partir de la seva història, fet que es reflecteix al seu territori on coexisteixen tres tipus de model urbanístic. Aquests, corresponen a èpoques i voluntats de convivència diferents amb les seves repercussions sobre la vida cultural. Els tres tipus són:

- La trama urbana, amb una concentració d'habitatges i zones comercials situada entre el monestir i l'estació dels FGC.
- Els districtes d'expansió urbana, definits a partir d'un model d'habitatge unifamiliar.
- Les zones de nova expansió de sant Cugat, amb un model urbanístic mixt entre el model urbà compacte com a centre històric i el dispers propi

dels districtes. En aquestes zones, com en el cas del barri de Volpelleres on es troba l'antiga masia Can Banyameres, hi ha una població generalment d'arribada més recent, de parelles joves, sovint amb infants petits.

Actualment el municipi de Sant Cugat té una població de 92.977 habitants (Idescat, 2020) amb quasi un 50% de creixement de població durant els darrers 20 anys. Sense cap dubte, la població de Sant Cugat és una de les més joves i més qualificades a Catalunya. La població jove (de 0 a 15 anys) ha passat del 18,9% al 20,6% (a Barcelona 13,3%) i el percentatge de titulats superiors del 53% (any 2002) al 65,4% el 2019¹.

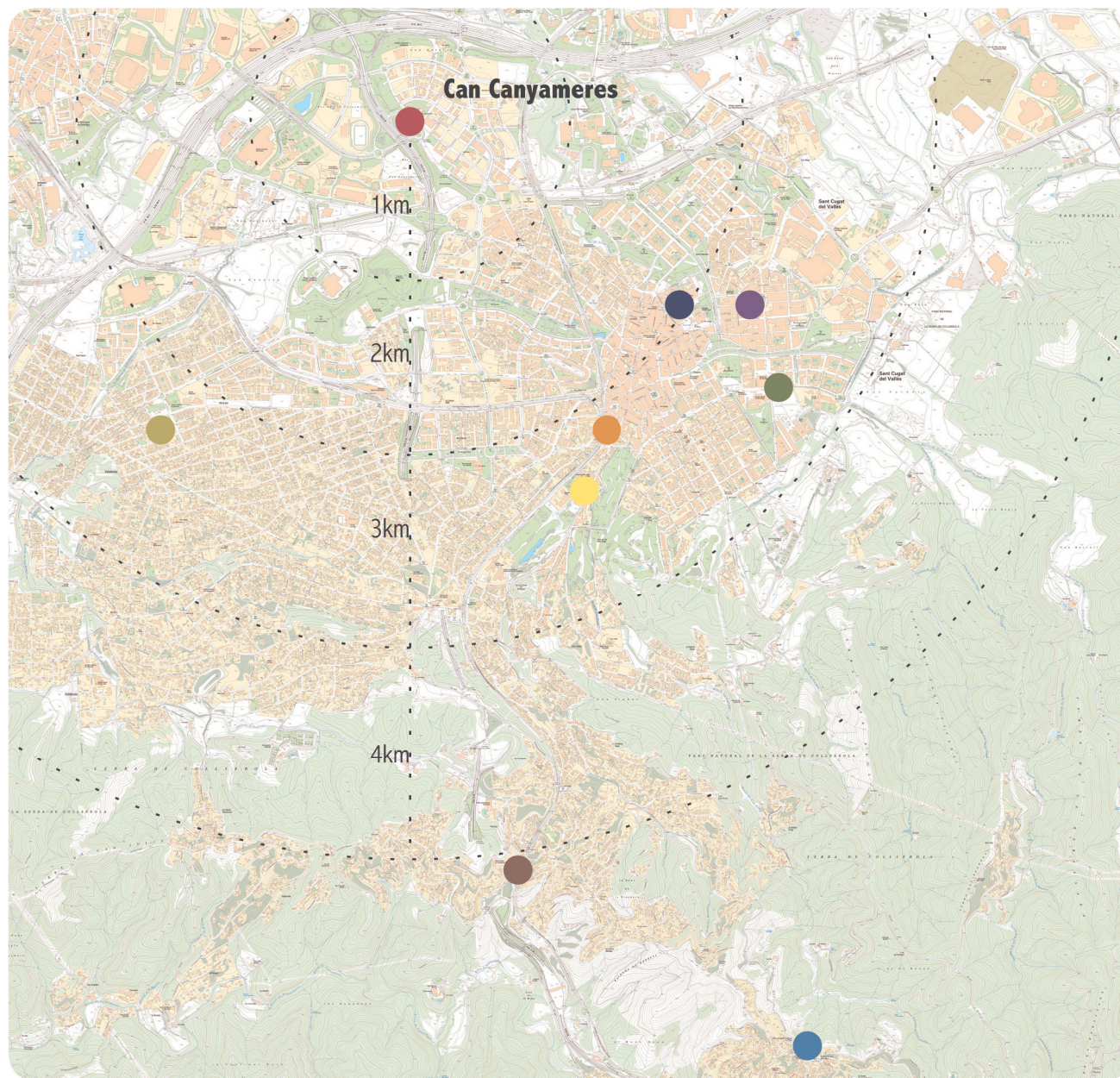
Sant Cugat té una oferta cultural extensa, diversa i de qualitat, organitzada a més amb la Xarxa de Centres Culturals Polivalents de proximitat. Aquesta xarxa es defineix d'un conjunt de 7 equipaments municipals, repartits per tot el territori de la ciutat de Sant Cugat, la finalitat dels quals és ser espais de referència en cultura de proximitat.

Cada centre manté la seva singularitat en funció de les inquietuds i de les demandes dels habitants de cada barri. La ciutat disposa d'una xarxa de centres molt plural, flexible i integradora, facilitadora de recursos per al desenvolupament de les activitats de la societat civil organitzada. Es tracta de centres oberts i dinàmics,

¹Dades per Barcelona de l'Enquesta Sociodemogràfica, 2017.

arrelats al territori i disposats a transcendir la vida veïnal per donar cabuda a propostes més àmplies.

Pel que fa a la vida quotidiana a Sant Cugat, el creixement urbanístic d'edificació dispersa ha creat una densitat urbana molt feble amb un tipus de veïnat identificat com bàsicament unifamiliar, dispers i amb una trama social difusa en una gran part del territori. Això fa que la vida quotidiana sigui més activa al nucli històric, i els altres esdevinguin entitats territorials descentralitzades amb una identitat pròpia i el seu estil de vida quotidiana particular.

- **Can Canyameres**
- **Casa de Cultura**
- **Casal Torreblanca**
- **Xalet Negre**
- **Centre d'Art Maristany**
- **La Casa Aymat**
- **Casal Mira-sol**
- **Casino La Floresta**
- **Casal Les Planes**

Xarxa de Centres Culturals Polivalents

Context Urbà de Can Banyameres

Can Banyameres està situat en un lloc estratègic, no sols per la seva ubicació privilegiada al barri de Volpelleres, sinó per la vinculació directa a l'eix territorial més gran amb potencial per vertebrar la vida pública al barri. Al voltant d'aquest eix trobem residències recentment construïdes amb espais de comerç i d'ús públic a la planta baixa.

Es percep un desequilibri important pel que fa a la distribució territorial dels equipaments públics a l'entorn que ens ocupa.

L'edifici de l'antiga masia de Can Banyameres està vinculat materialment i perceptivament amb el seu entorn natural i viceversa, ambdues entitats urbanes no s'entenen l'una sense l'altra. Es podria dir, especialment durant els últims anys, que la masia està desactivada, espai públic i edifici són una sola cosa respecte a la identitat col·lectiva.

L'entorn natural de la masia amb el parc infantil, l'espai per fer pícnic, i els horts urbans han fet que tingui un caràcter molt natural, i que sigui un punt de referència pel barri de Volpelleres.

- Can Banyameres
 - Espais lliures
 - Equipaments de ciutat
 - Equipaments supramunicipals
 - - - Eix estructurant de la vida quotidiana
 - Eix viari (carretera i ferrocarril)
 - Parada de bus
1. Biblioteca de Volpelleres Miquel Batllori
 2. Escola l'Olivera
 3. Escola la Mirada
 4. Pista poliesportiva Municipal
 5. Estació FGC Volpelleres

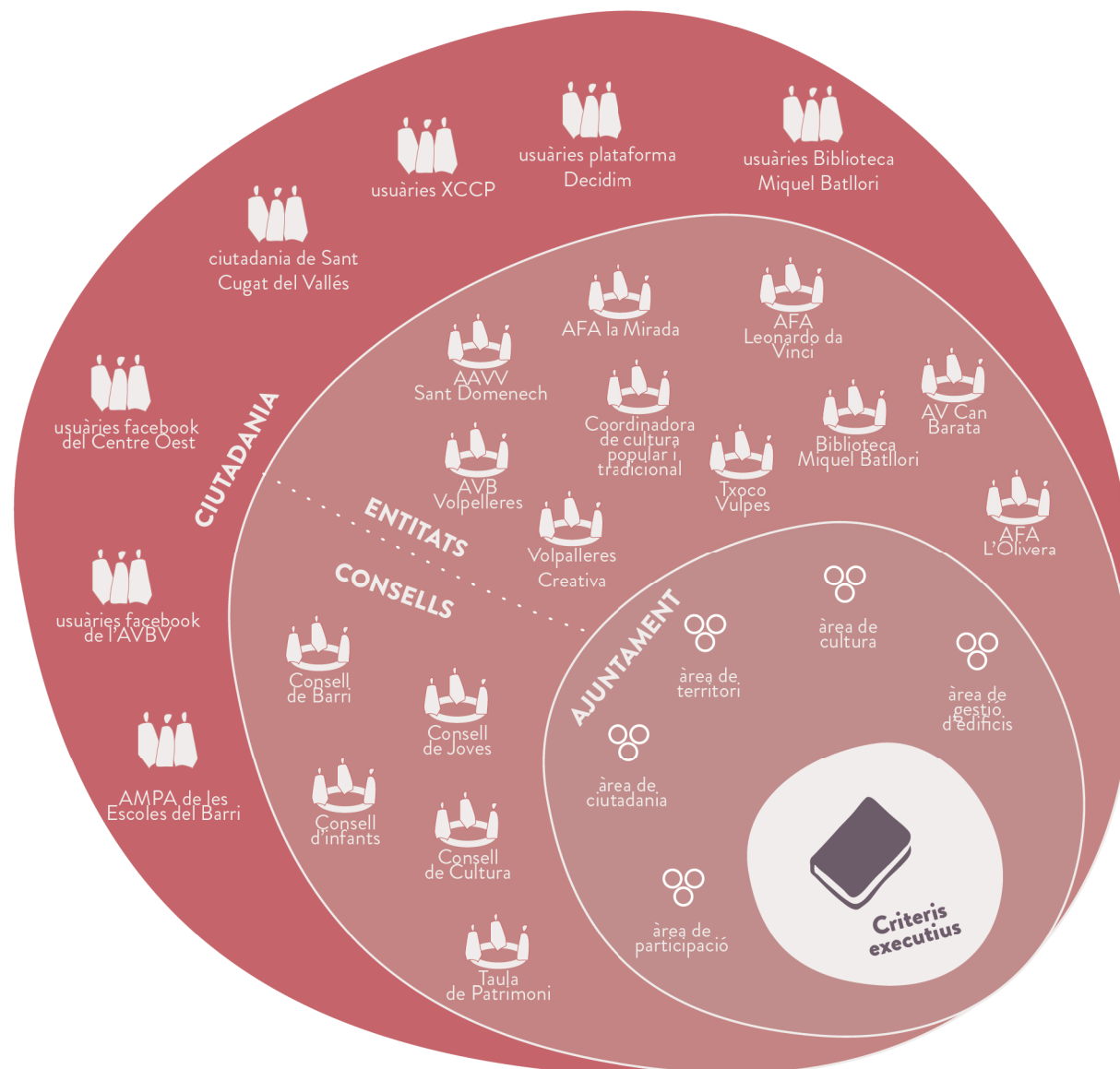
Context urbà de Can Banyameres: Mapa d'equipaments municipals i espais lliures pròxims

Mapa administratiu

La proposta per redactar el document marc objectiu del present encàrrec situa el conjunt de l'administració pública com una prolongació natural dels espais públics i també dels equipaments municipals associats. En certa manera, és la seva expressió organitzativa i per tant és procedent reforçar i fer visibles els seus vincles.

El cas de Can Banyameres, com a equipament públic, però també com a node estratègic al territori amb potencial de transformació de l'espai públic que té al voltant i com a extensió al barri de Volpelleres, és important construir un marc de referència plural. Cal conèixer el punt de vista dels grups polítics municipals, però sobretot cal donar veu a l'equip tècnic de l'ajuntament de Sant Cugat del Vallès, i a les entitats municipals més enllà dels directament vinculats a espai públic i equipaments. En el fons, el territori és suport de tot allò que s'esdevé a un municipi i per tant l'administració s'hi ha de vincular de manera transversal.

Si bé és cert que l'equip de govern és l'impulsor del procés participatiu que es vincula al disseny, gestió i planificació de Can Banyameres i el seu entorn, cal un compromís municipal (polític, tècnic, i ciutadà) per assumir les regles del document marc i donar continuïtat al projecte més enllà de les legislatures, amb una estratègia clara i compartida envers la xarxa dels equipaments culturals de proximitat i la dels espais públics de Sant Cugat del Vallès.

Mapa administratiu dels i de les participants a l'elaboració del document marc

Mapa social

Els equipaments públics dels municipis són llocs de trobada i socialització per a tothom. Aquest procés participatiu és una oportunitat per pensar no només en les necessitats actuals del municipi sinó també en les futures. Aquest detall, permet que en el futur aquest equipament no es quedi fora de les xarxes d'ús, mantenint el potencial per adaptar-se a les necessitats, confrontar les necessitats del municipi pel que fa als usos i la gestió que hi tenen lloc.

La població actual de Sant Cugat, segons les dades de padró del 2019, és de 92.977 persones en una superfície de 48.23 km². Tal i com podem veure a les dades extretes de la Diputació de Barcelona i l'IDESCAT, l'edat mitjana del municipi és 39,4 anys quan el 14.24% de la població és gent gran, i el 17.91% és gent jove. A grans trets, la taxa d'envelliment és molt baixa i el moviment natural de la població és molt positiu, la qual cosa suposa que a llarg termini i de manera directa s'anirà accentuant la dinàmica d'augment de la població en edat activa, cosa que al futur podrà garantir un nivell de reemplaçament poblacional. Observació que no pot preveure la immigració futura de la població.

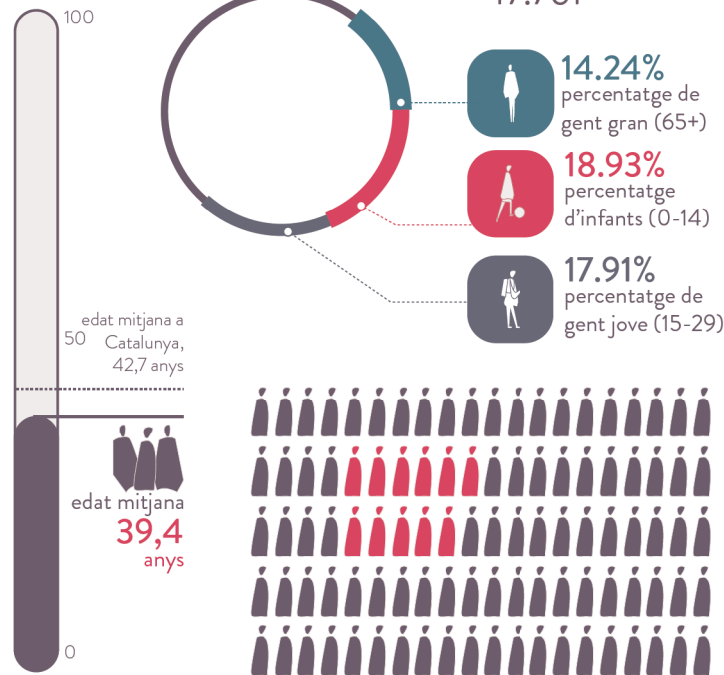
Així que és important que al municipi es fomentin generadors de vida i integració i pols territorials i socials que facilitin l'arribada i la permanència de la nova gent, ajudant-la a incorpora-se a la comunitat existent.

92.977

població total

homes
45.216

dones
47.761

94.671*

Index de masculinitat

* Hi ha més dones que homes

258*

Moviment natural de
la població

258 *és molt positiu, naixen més
que moren (sense tenir en conte
la immigració a la població)

11,46%*

taxa de joventut a
Sant Cugat

*proporció de la
població jove (16-24)
en relació amb la
població total del
municipi.

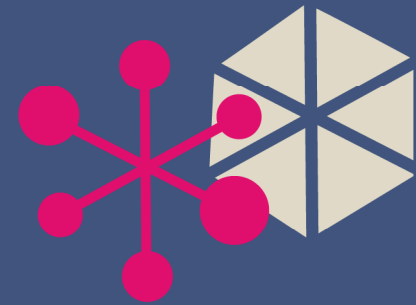
70,08*

Index d'envelliment

* Hi ha més població en el grup
de joves que en el grup de grans,
per tant, hi haurà menys
envelliment conforme el número
sigui més petit.

Context social

Les personnes

Activitats i Vitalitat Urbana

S'examina com s'utilitzen els espais públics i quines dinàmiques socials es desenvolupen al barri. La diagnosi de l'activitat pública, permet detectar d'una banda els generadors de la vida quotidiana i de l'altra els espais i les activitats complementàries per potenciar la connexió del barri amb l'àrea de projecte.

Activitats necessàries

Són les que ocorren per força: anar a l'escola, a la feina, comprar, esperar l'autobús, entre d'altres. Aquestes activitats succeeixen quan un bon entorn urbà proporciona les condicions adequades per a que s'hi desenvolupin les moltes activitats necessàries que hi tenen lloc.

Activitats opcionals

Són activitats que la gent tendeix a fer quan fa bon temps, l'entorn urbà és agradable i els llocs són acollidors i atractius. Són per tant activitats especialment sensibles a la qualitat de l'ecosistema urbà, i ocorren més com més elevada és aquesta qualitat. Una bona ciutat es caracteritza per disposar d'una gran varietat d'activitats opcionals. Una ciutat atractiva es pot reconèixer precisament perquè la gent tria passar temps als seus espais públics.

Activitats socials

Aquestes activitats ocorren sempre que la gent es mou per la mateixa àrea. Mirar, escoltar, interactuar amb altra gent, la participació activa i passiva a la vida pública, entre d'altres.

Una bona ciutat proporciona un ampli ventall d'activitats opcionals i necessàries. Quan hi ha molta gent que fa ús d'un entorn determinat, hi ha moltes oportunitats de creuar-se, quedar o parlar, en definitiva, del fet que passin coses. És llavors quan un lloc esdevé vitalista.

L'objectiu d'aquest estudi és examinar com s'utilitzen els espais a Volpelleres. On és que el veïnat passa temps com a part de les seves activitats diàries o per socialitzar-se. Aquesta pot ser la base per a futures decisions sobre com es pot connectar Can Banyameres amb el nucli i quins elements i activitats poden funcionar com a connectors amb l'àmbit del projecte, així com potenciar-los per integrar l'equipament amb el nucli urbà.

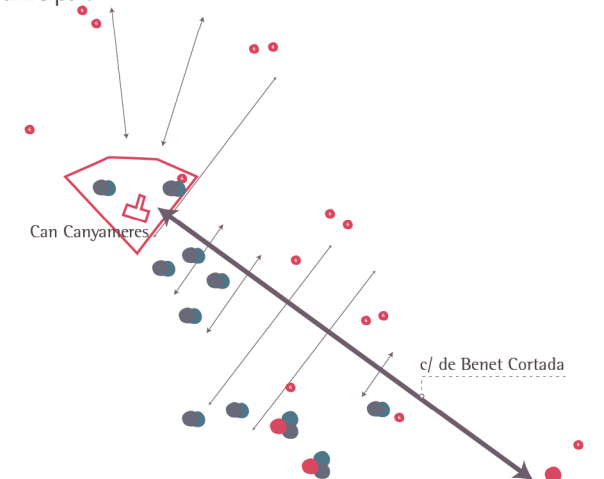
L'activitat pública a l'enclau de l'espai objecte d'estudi és determinant per a convertir-se en un espai públic més de Volpelleres, un potenciador de les dinàmiques socioeconòmiques ja existents a l'àrea, i generador de les activitats complementàries.

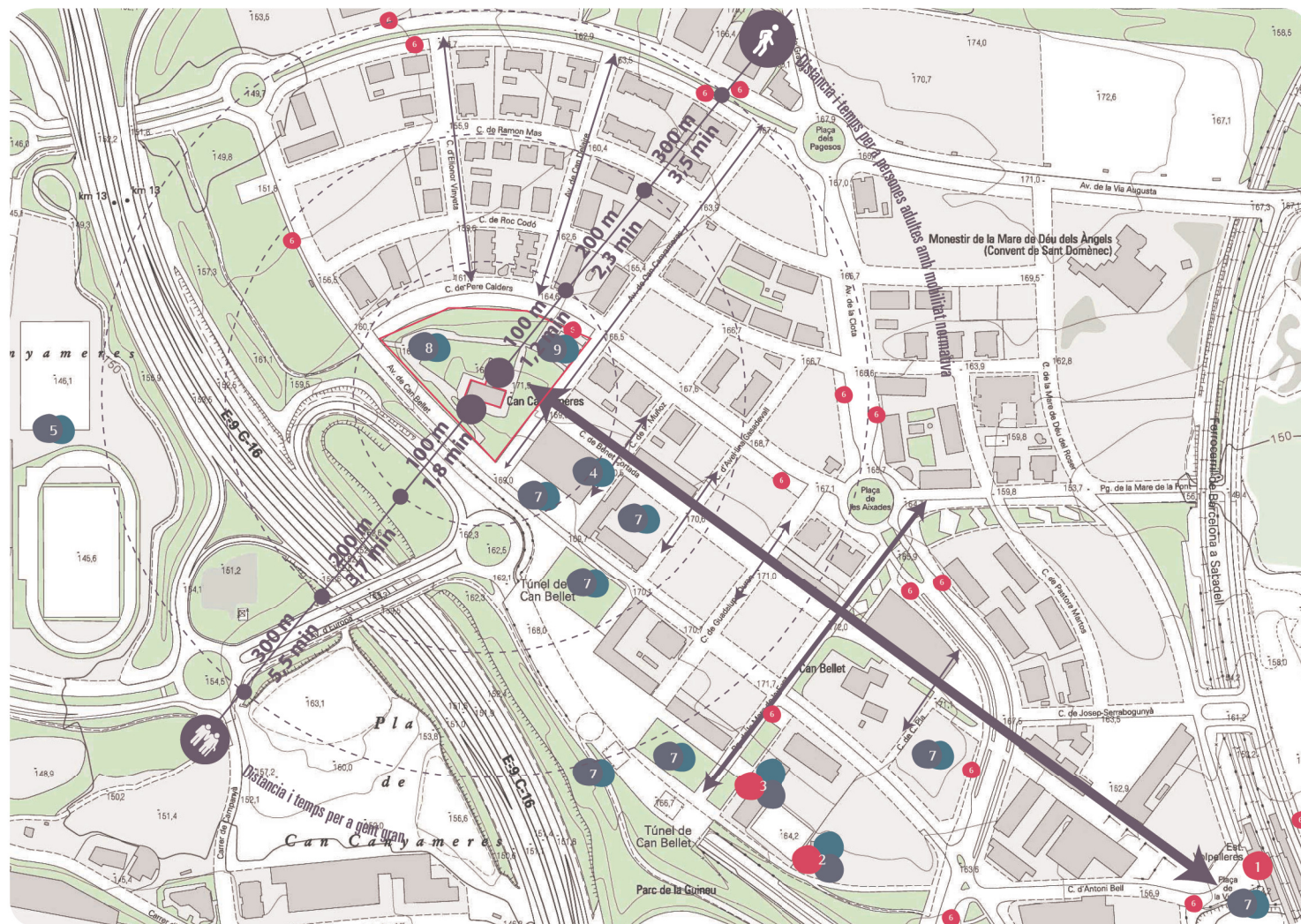
El fet que Sant Cugat sigui un municipi policèntric, fa que la dinàmica sigui particular. D'una banda, part de les activitats necessàries (escola primària i bressol, serveis administratius, CAP, comerç) estan concentrades al nucli antic de Sant Cugat. De l'altra, els espais socials i opcionals que funcionen com a generadors de comunitat estan repartits per tot el territori a través de la Xarxa d'Equipaments de Cultura de proximitat. Cada un d'aquests equipaments té el seu propi caràcter i programa rígid. En el cas de Volpelleres, els espais que

tenen un caràcter més social i comunitari, són l'escola (educació), la biblioteca, i els espais públics. El que falta, en aquest cas, és un espai programable i flexible per totes les entitats i col·lectius del municipi.

També, es pot observar que la xarxa d'espais d'activitat opcional relacionats amb l'espai públic (per exemple places) és forta, perquè hi ha molts espais lliures. En part, això es pot justificar perquè el barri de Volpelleres és nou, tot i que li falten espais públics de referència amb identitat col·lectiva forta que puguin convidar i acollir la gent nouvinguda per fer vida i comunitat al barri.

En el cas de Volpelleres, hi ha un eix peatonal on s'articulen la majoria de les activitats de la vida quotidiana: el Carrer de Benet Cortada. Al cap d'aquest carrer, que connecta el barri, és on es troba l'antiga masia de Can Banyameres, al costat de la Biblioteca municipal.

- Can Banyameres
- Activitats necessàries
- Activitats socials
- Activitats opcionals
- ↔ Eix estructurant de la vida quotidiana

1. Estació FGC Volpelleres	6. Parada de bus
2. Escola la Mirada	7. Plaça
3. Escola l'Olivera	8. Horts urbans
4. Biblioteca de Volpelleres Miquel Batllori	9. Parc infantil
5. Pista poliesportiva Municipal	

Activitats a Volpelleres

Procés participatiu

La metodologia

El procés participatiu es va dissenyar seguint la metodologia IAP (Investigació-Acció Participativa) amb l'objectiu de sumar la màxima diversitat de perspectives intergeneracionals, i fomentar un espai inclusiu a Sant Cugat del Vallès. Per garantir un "diàleg de sabers" equilibrat i crear un marc d'acords entre tots els agents, el procés es va dividir en dues fases:

- En la primera fase, durant els mesos gener-febrer de 2021, es van realitzar les converses preliminars amb l'equip de govern, l'equip polític i tècnic del municipi i el grup motor del procés.
- La segona fase, de febrer a maig de 2021, es va treballar la implicació ciutadana mitjançant la realització de 3* trobades (dues virtuals i *queda pendent el retorn).

Els objectius generals d'aquesta metodologia eren:

- Definir un procés que doni coneixement mutu a totes les parts implicades i per tant fomenti el treball col·laboratiu.
- Identificar necessitats a nivell de municipi, per evitar plantejaments excessivament sectorials.
- Obtenir una col·lecció de propostes sobre les que generar el programa d'usos de "Can Banyameres".

- Crear el marc comú d'acord sobre diagnosi i propostes a desenvolupar.
- Formar un grup de treball que garanteixi el màxim abast poblacional.
- Vetllar perquè el programa resultant del procés s'adeqüi a les característiques tècniques de l'equipament i tingui un encaix socioterritorial coherent.
- Fer de "Can Banyameres" un espai de referència per i amb la ciutadania de Sant Cugat del Vallès, tant a nivell d'usos com de gestió.

Les converses preliminars

Durant els mesos gener-febrer es van realitzar unes converses preliminars amb l'equip de govern, l'equip polític i tècnic del municipi i el grup motor del procés, format per entitats i ciutadania implicada en el Consell de Barri, per donar el context general del municipi, enfocar el procés i detectar el valor, els possibles usos i activitats, i els problemes i les oportunitats de Can Banyameres. D'aquesta sessió van sortir 4 eixos de treball: Cultura, Medi ambient, Comunitat, Aprenentatge i el transversal d'Inclusió.

En aquestes sessions es van comentar els objectius del procés i com es podrien arribar a incorporar el màxim nombre de sectors de la població.

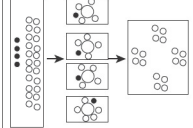

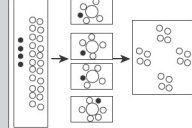

La implicació ciutadana

Tot seguit, durant els mesos de febrer-maig es va fer el procés participatiu per treballar amb el veïnat l'espai de Can Banyameres. En total, es van realitzar 3* trobades on van participar veïns i veïnes, entitats, col·lectius, i infants i joves de Sant Cugat. Més de 24 persones, entre elles gent jove van venir amb regularitat a les sessions per aportar la seva opinió. Aquestes sessions tenen dues tipologies: les sessions de treball i el retorn*.

Durant les sessions de treball, es van realitzar les accions participatives on el veïnat es trobava per treballar (de manera digital donades les circumstàncies relacionades amb la Covid-19) sobre la diagnosi i les propostes. Durant el retorn, es van realitzar activitats per validar la proposta*.

Mentrestant, es van mantenir un seguit de converses amb la taula interna de l'ajuntament i el grup motor per explicar-los l'evolució del procés. En aquestes sessions, van assistir tècnics i tècniques i regidors i regidores de les àrees de Cultura, Territori, Gestió d'Edificis, Ciutadania i Participació.

Als tallers van participar activament diferents col·lectius del barri de Volpelleres i del municipi. Tenint en compte la circumstància excepcional d'emergència sanitària actual, vam plantejar el procés d'una manera híbrida recolzat en les videoconferències com a espai bàsic de trobada i debat i en la plataforma digital "Decidim Sant Cugat". La plataforma es va fer servir per apropar el

Accions participatives	 Converses amb la taula interna Necessitats i Oportunitats	 Converses amb el grup motor Necessitats i Oportunitats	 Taller 01 Necessitats, Usuaris, Identitat i Usos	 Coordinació Seguiment i validació de continguts	 Taller 02 Distribució d'usos i planificació de l'espai	 Coordinació Seguiment i validació de continguts	 Validació Presentació de la proposta al grup motor	 Coordinació de Barri del Centre Oest Seguiment i validació de continguts	 Retorn al Consell de Barri del Centre Oest	
Agents	<p>Taula interna</p> <p>Grup motor</p> <p>Ciutadania a títol individual</p> <p>Entitats</p> <p>Consells</p>									
Pla de comunicació	Pre-sessió Durant Post-sessió	Pre-sessió Durant Post-sessió	Pre-sessió Durant Post-sessió		Pre-sessió Durant Post-sessió		Pre-sessió Durant Post-sessió		Pre-sessió Durant Post-sessió	
Dinàmica										
Escala										
Objectiu	Treball prospectiu sobre les oportunitats i problemes, els eixos de treball, la relació de l'equipament amb el municipi i els agents-claus del procés.	Treball prospectiu sobre les necessitats de les entitats municipals, i les associacions i les oportunitats d'aquest espai.	Detectar les necessitats i les oportunitats de l'equipament, pensar en el seu futur rol a la xarxa d'equipaments culturals i reflexionar sobre les usuaris i la identitat del lloc.	Fer el retorn de la sessió anterior	Entendre la capacitat de l'espai. Reflexionar sobre els usos, els criteris, la distribució dels usos i l'identitat del lloc.	Fer el retorn de la sessió anterior	Presentació i validació dels resultats	Donar la perspectiva tècnica a la proposta final	Exposició de la proposta de model d'equipament.	
Temes per treballar	 									
Resultats	Detectar problemes i oportunitats sobre la identitat del lloc, els agents-claus, els usos, la gestió i la freqüència i intensitat de funcionament.	Afegir la perspectiva dels agents municipals i les seves necessitats. Detectar usos, model de gestió, usuaris, identitat i eixos de treball.	Reconèixer la història del lloc. Pensar amb les necessitats que hi ha ara mateix al barri i a la ciutat. Proposar usos i prioritzar-los.	Establir criteris, objectius i límits del projecte.	Distribuir els usos a l'edifici pensant en les característiques socials i físiques de cada activitat i en les limitacions arquitectòniques Can Canyameres. Treballar la identitat i aprofundir als resultats anteriors.	Establir criteris, objectius i límits del projecte.	Explicar la proposta i recollir les reflexions i els pensaments del grup motor sobre la proposta de funcionament de l'equipament.	Donar el format definitiu a la proposta.	El Consell de Barri del Centre Oest va aprovar la proposta del Pla Funcional de l'equipament.	
Assistència	1 persona	8	27	34	9	24	9	15	6	19
Documents	EL TERRITORI			LES PERSONES			EL PROJECTE (USOS, USUÀRIES I GESTIÓ)			
Nivell de participació	DIAGNOSTIC COMPARTIT			COPRODUCCIÓ DE PROPOSTES						

PROJECTE PLA FUNCIONAL

Taula de síntesi de totes les contribucions i resultats del procés de treball

procés a les persones i donar-los informació sobre cada fase. Al llançament de la campanya informativa, es va fer una enquesta oberta a tothom a través de la plataforma on més de 230 persones van respondre.

A més, per fer el procés més presencial, es va fer servir un element físic important per fer tangible el treball i l'esforç de les persones participants i fixar-hi les reflexions individuals i col·lectives: el retallable de Can Banyameres. Es tracta d'una proposta pedagògica i participativa on, a partir de la idea de que cada participant pugui muntar a casa la seva pròpia maqueta a escala de la masia de Can Banyameres, li permeti entendre volumètricament els diferents espais de Can Banyameres sense haver d'anar-hi físicament, explicar les dimensions i les característiques tècniques de l'edifici, i fixar propostes d'usos amb colors i anotacions sobre la pròpia maqueta.

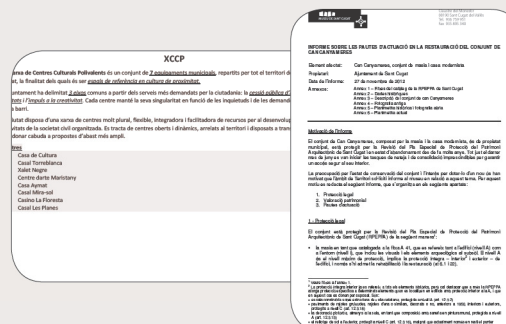
Les trobades

Converses preliminars amb la taula interna

El dilluns, 25 de gener de 2021, es va fer la primera trobada amb la Taula Interna. L'objectiu d'aquesta trobada és fer un treball prospectiu sobre les oportunitats i problemes, els eixos de treball i els agents-claus del procés. En aquesta sessió van assistir 8 persones de diferents àrees. Entre altres: Cultura, Territori, Gestió d'Edificis, Ciutadania, i Participació.

Converses preliminars amb el Grup Motor

El dimarts, 2 de febrer de 2021, es va fer la primera trobada amb el Grup Motor del Consell de Barri per explicar-los el procés i els criteris. L'objectiu d'aquesta trobada és incorporar la seva perspectiva pel que fa al procés, i treballar sobre les necessitats de les entitats municipals i les oportunitats d'aquest espai. En aquesta sessió van assistir 27 persones de diferent gènere i edat.

Roda de premsa del procés participatiu

El dimecres, 17 de febrer de 2021, es va presentar el procés participatiu a la ciutadania, i es va obrir el canal de participació digital decidim.

Primer taller

El dijous, 4 de març de 2021, es va realitzar el primer taller obert a la ciutadania.

L'objectiu d'aquesta trobada és detectar les necessitats i les oportunitats de l'equipament, pensar en el seu futur rol a la xarxa d'equipaments culturals i reflexionar sobre les usàries i la identitat del lloc.

Aquest taller es va fer de manera digital arran de les restriccions per la crisi sanitària. En aquesta sessió van assistir 34 persones de diferent gènere i edat.

Reunió de coordinació amb la Taula Interna

El dimecres 10 de març de 2021, es va dur a terme una reunió amb la taula interna per fer seguiment del procés i validar els continguts. En aquesta sessió van assistir 9 persones de diverses àrees de l'ajuntament.

Àrea	Adm. i Gestió	Arxius	Cultura i Esports	Despatx	Urbanisme i Obres Públiques	Seguretat i Netedat	Patrimoni Cultural i Turisme	Planificació Urbana	Medi Ambient i Energia	Veïns	Recursos Humans	Assessoria	Comissió de Seguiment
Adm. i Gestió													
Arxius													
Cultura i Esports													
Despatx													
Urbanisme i Obres Públiques													
Seguretat i Netedat													
Patrimoni Cultural i Turisme													
Planificació Urbana													
Medi Ambient i Energia													
Veïns													
Recursos Humans													
Assessoria													
Comissió de Seguiment													

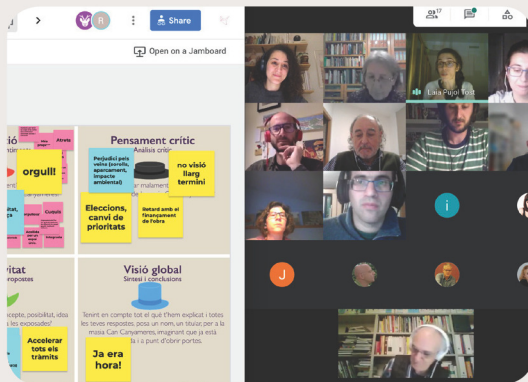

Segon taller

El dimecres 17 de març de 2021, es va realitzar el segon taller digital amb el veïnat. L'objectiu d'aquesta trobada era en principi fer un retorn dels resultats del taller anterior, entendre la capacitat de l'espai,

reflexionar sobre els usos, els criteris, i la distribució dels usos i concretar la nova identitat del lloc.

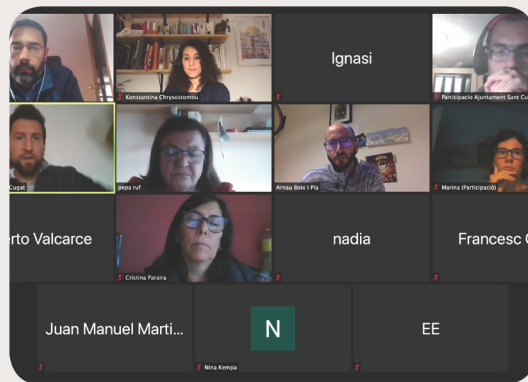
En aquesta sessió van assistir unes 24 persones de diferent gènere i edat.

Presentació de la proposta al grup motor

El dimecres 21 d'abril de 2021, es va realitzar la presentació de la proposta al grup motor. L'objectiu d'aquesta sessió era presentar la proposta de Pla Funcional per incorporar les aportacions del grup motor al document. Les aportacions que es van fer durant aquesta sessió, van enriquir els capítols de proposta de distribució, els criteris d'intervenció arquitectònica i la gestió del mentrestant.

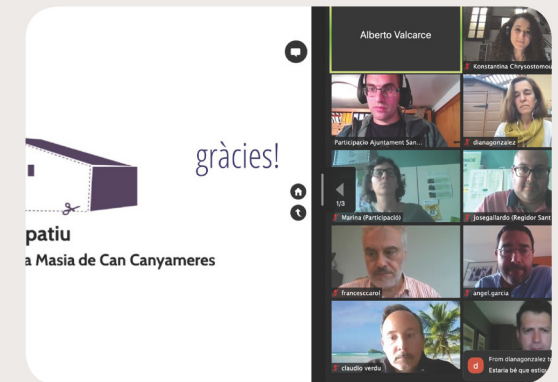
En aquesta trobada van assistir unes 15 persones.

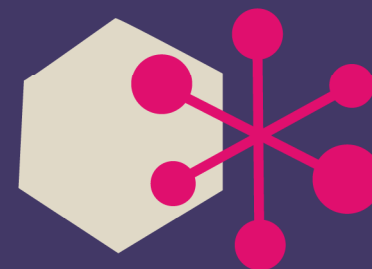

Retorn

El dijous 6 de maig de 2021, es va realitzar la presentació de la proposta al consell de Barri Oest. L'objectiu d'aquesta sessió era presentar la proposta del Pla Funcional perquè el consell l'aprovi definitivament. Les aportacions que es van fer durant aquesta sessió, estaven relacionades amb:

- amb la futura planificació del projecte i l'execució de les fases següents,
- el mentrestant, i
- l'avaluació del procés participatiu que en paraules seves "ha sigut un procés molt àgil, creatiu i eficaç amb eines per fer-los pensar".

L'edifici

Can Banyameres

El complex de Can Banyameres, està compostat per l'antiga masia i la casa modernista, és un conjunt patrimonial que es troba en un entorn privilegiat. La seva ubicació estratègica, al cap de l'eix peatonal central i al cor del barri de Volpelleres, li permeten funcionar com a connector urbà i social.

A més, per la gent del poble és un espai d'important significat a escala històrica i de gran valor sentimental i rellevància per a la definició de la identitat col·lectiva del poble. Al llarg de la seva història aquesta masia tradicional catalana amb la casa modernista, ha funcionat com un espai de referència i un símbol de l'origen agrícola del barri de Volpelleres i de Sant Cugat. En les paraules d'una participant del procés participatiu: *"Can Banyameres és un edifici emblemàtic que mostra com era el món rural abans de que la ciutat creixés al seu voltant. Per tant, forma part de la memòria col·lectiva. És un punt de referència a la ciutat. Una imatge viva del passat més tradicional, del que cal preservar la seva essència."*

El conjunt de Can Banyameres cobra gran importància també per ser part del seu entorn natural. Té una connexió forta amb el paisatge i l'entorn on es troba. L'espai verd que l'envolta, juntament amb el parc infantil i els horts urbans, són els elements que actualment donen vida a la zona i mantenen viu el símbol de la masia i de la casa modernista a l'imaginari col·lectiu del veïnat. A més, l'edifici, que data aproximadament del segle XII està protegit per la Revisió del Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic de Sant Cugat.

La seva tipologia de construcció correspon en una "masia tradicional com el prototipus d'hàbitat dispers d'economia agrícola propi del camp català. És per tant un testimoni local d'un fet històric i d'un model arquitectònic propi del país. Cal dir que tot el conjunt és d'una senzillesa absoluta, sense marge per a l'ornat i l'ostentació, però aquest fet no és un tret que resti valor a l'edifici sinó que és senyal de l'austeritat de les formes de vida pagesa del passat i de Can Banyameres en particular"².

Més concretament i amb informació extreta del mateix informe, la masia de Can Banyameres segueix la tipologia clàssica i conserva pràcticament sense alteracions ni modificacions tots els trets i elements bàsics d'una masia del seu tipus:

- l'estructura: el nucli originari, el cos està adossat, i el barri amb els dos annexos antics
- la distribució interna: la compartimentació de l'espai seguint els cossos de la masia
- l'ús de materials i tècniques constructives tradicionals i propis de cada fase: la construcció de tàpia, el reble, els forjats tradicionals, la teulada, els paviments

²Informe sobre les pautes d'actuació en la restauració del conjunt de Can Banyameres, Museu de Sant Cugat, 2012

- els elements identificadors de les funcions que s'hi desenvolupaven, concretament al vestíbul i escala, la cuina, la sala, l'alcova, el celler, els corral

Pel que fa a la casa modernista, és una casa d'estiueig adossada a la masia, que també conserva perfectament els trets bàsics d'una casa pròpia d'inicis del segle XX:

- l'estructura
- l'organització interna
- materials i tècniques constructives
- elements estètics (per exemple, els paviments de rajola hidràulica)

La casa modernista visualitza el fenomen de l'adquisició de propietats rurals per part de famílies burgeses, que a més hi feien estades temporals habilitant algun dels espais. Però la construcció d'una casa d'estiueig adossada a la masia, seguint la fórmula d'una casa urbana en renglera, és un fenomen singular.

Així que tant els elements en particular, com el conjunt i la seva relació amb l'entorn natural, fan que Can Banyameres potenciï la identitat del barri i de la seva població.

Com a contenidor, les seves característiques espacials i estructurals li permeten adaptar-se amb flexibilitat

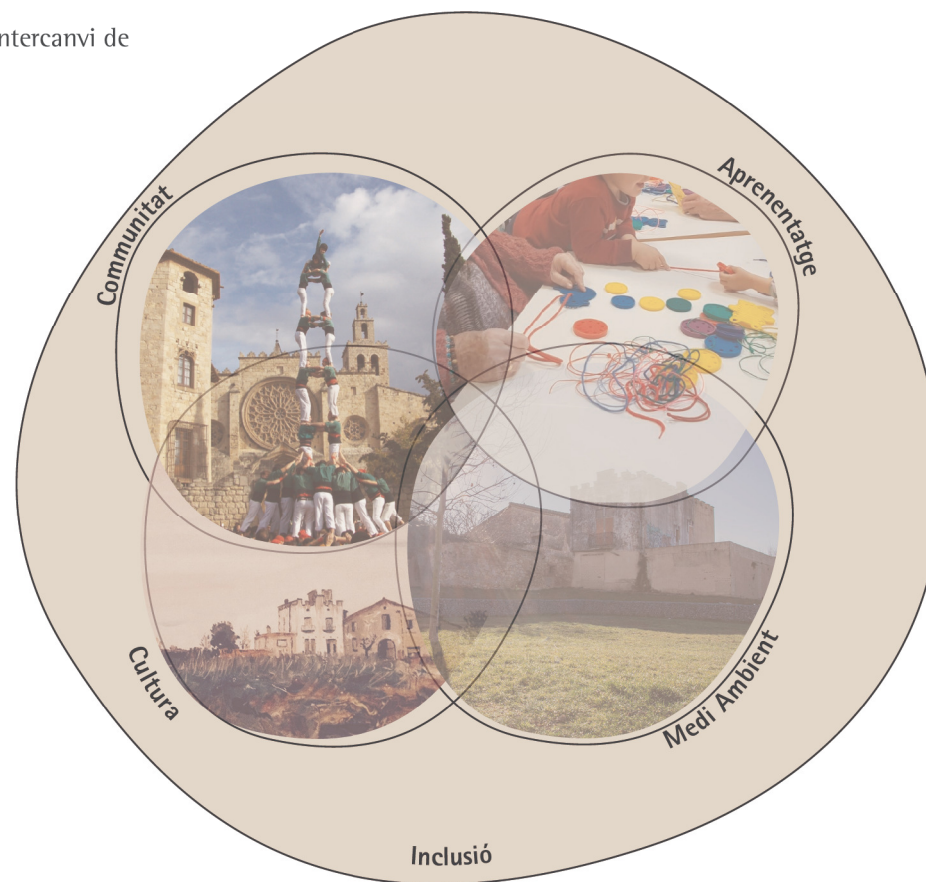
limitada, i per tant acollir una diversitat d'usos amb requisits tècnics concrets. La seva naturalesa morfològica doncs, li permet transformar-se en allò que la comunitat més necessiti, tot i que l'estructura defineix algunes limitacions. Una reutilització adaptativa de l'edifici pot crear oportunitats relacionades amb la cultura, l'aprenentatge, la comunitat i el medi ambient i regenerar la zona de forma inclusiva. Per poder ampliar la seva capacitat, i respondre en les necessitats actuals i futures del barri tenint en compte l'augment de població que es preveu en els pròxims anys, hi ha la voluntat per afegir una volumetria que conservarà i ressaltarà amb respecte el conjunt de Can Banyameres i el seu entorn.

Amb la transformació de Can Banyameres en un generador de vida social pel barri de Volpelleres i la ciutat de Sant Cugat es pot aconseguir:

- Reforçar la identitat local.
- Generar un punt de trobada social i cultural intergeneracional de la població que no exclouï ningú.
- Democratitzar l'accés als recursos municipals i millorar la qualitat de vida per a tothom.
- Protegir el patrimoni arquitectònic i desenvolupar la responsabilitat col·lectiva cap als béns patrimonials.
- Fomentar la implicació de la comunitat i permetre

que la comunitat actuï al seu municipi mitjançant Can Banyameres i els seus recursos per iniciar noves activitats i serveis.

- Crear un tercer lloc que té un paper molt important a la vida pública del municipi.
- Promoure col·laboracions i intercanvi de coneixement.

Concepte d'identitat del lloc

La capacitat de l'edifici

En aquesta secció s'analitza la capacitat del conjunt de Can Banyameres d'acord amb els criteris quantitativs i qualitativs. La valoració de la superfície total de cada espai ajuda a l'estimació de la capacitat d'aforament i la seva classificació seguint uns criteris tipològics generals. Es valora per una banda la superfície total de cada part diferenciant-la de la seva superfície útil, així com una estimació de la capacitat d'aforament segons uns criteris tipològics.

Aquests criteris tipològics classifiquen els espais en: espais primaris (activitats de treball individual o reunions d'equip amb privacitat suficient entre cada node actiu); espais comunitaris (activitats col·lectives amb interacció entre les participants, sense privacitat garantida); espais assemblearis (activitats col·lectives focalitzades a un sol esdeveniment: auditori, conferència, formació, entre d'altres).

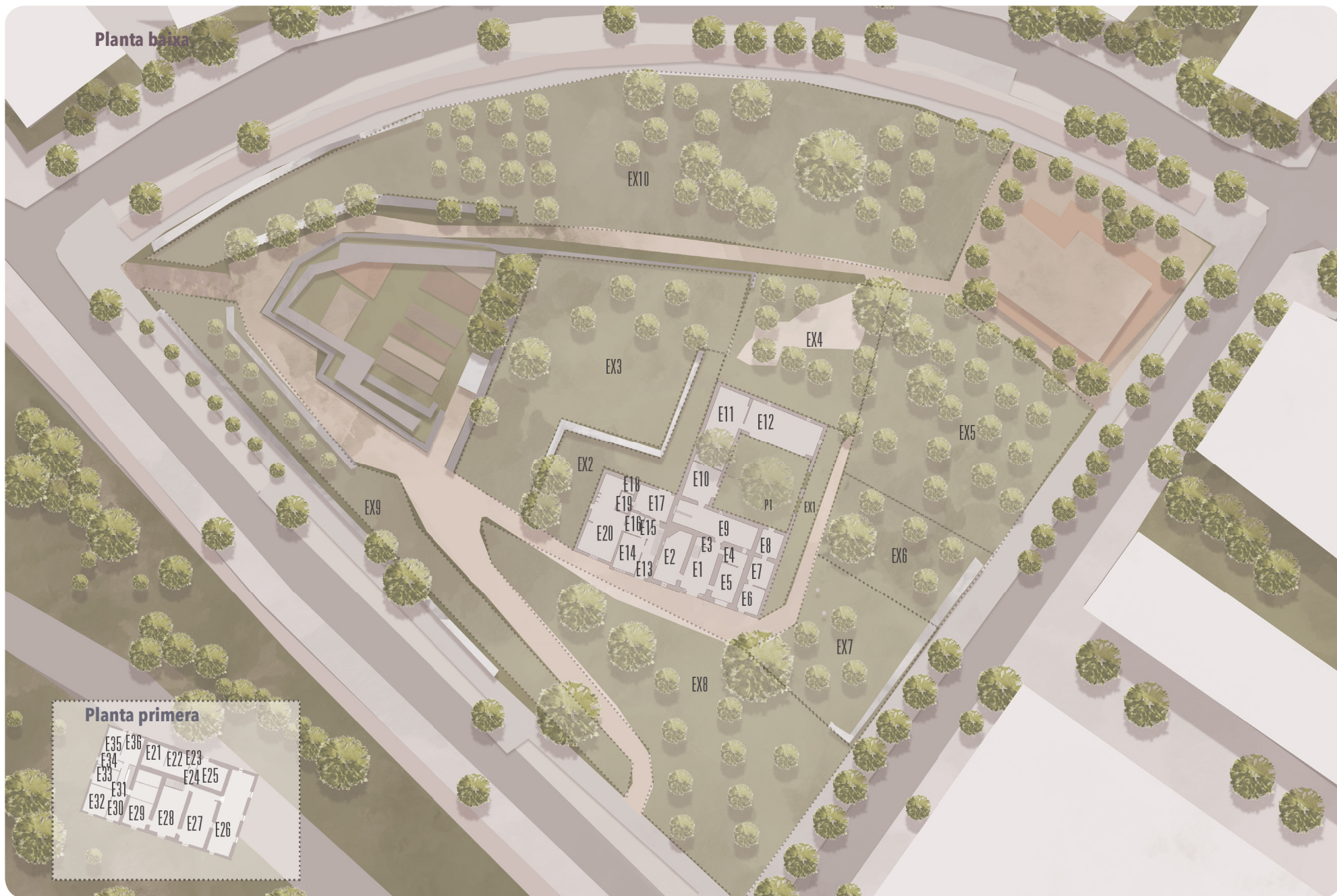
Per altra banda es realitza una valoració qualitativa de les parts abans esmentades, fent referència a les característiques ambientals i perceptives en relació a l'entorn de l'edifici.

superfície útil m² Aforament a espais primaris Aforament a espais comunitaris Aforament a espais assemblearis

	superfície útil m ²	Aforament a espais primaris	Aforament a espais comunitaris	Aforament a espais assemblearis
planta baixa				
MASIA				
Espai 1 (E1)	29 m ²	6-8 persones	13-16 persones	24-26 persones
Espai 2 (E2)	28 m ²	6-8 persones	13-16 persones	23-25 persones
Espai 3 (E3)	2 m ²	0-1 persones	1 persona	2 persones
Espai 4 (E4)	8 m ²	2 persones	4 persones	7 persones
Espai 5 (E5)	21 m ²	5-6 persones	10-12 persones	18-19 persones
Espai 6 (E6)	14 m ²	3-4 persones	6-8 persones	12-13 persones
Espai 7 (E7)	15 m ²	3-4 persones	7-8 persones	13-14 persones
Espai 8 (E8)	14 m ²	3-4 persones	6-8 persones	12-13 persones
Espai 9 (E9)	38 m ²	8-11 persones	17-21 persones	32-35 persones
Espai 10 (E10)	26 m ²	6-7 persones	12-14 persones	22-24 persones
Espai 11 (E11)	61 m ²	14-17 persones	28-34 persones	51-55 persones
Espai 12 (E12)	60 m ²	13-17 persones	27-33 persones	50-55 persones
CASA MODERNISTA				
Espai 13 (E13)	17 m ²	4-5 persones	8-9 persones	14-15 persones
Espai 14 (E14)	21 m ²	5-6 persones	10-12 persones	18-19 persones
Espai 15 (E15)	3 m ²	1 persona	1-2 persones	3 persones
Espai 16 (E16)	9 m ²	2-3 persones	4-5 persones	8 persones
Espai 17 (E17)	25 m ²	6-7 persones	11-14 persones	21-23 persones
Espai 18 (E18)	3 m ²	1 persona	1-2 persones	3 persones
Espai 19 (E19)	6 m ²	1-2 persones	3 persones	5 persones
Espai 20 (E20)	59 m ²	13-17 persones	27-33 persones	49-54 persones
planta primera				
MASIA				
Espai 21 (E21)	13 m ²	3-4 persones	6-7 persones	11-12 persones
Espai 22 (E22)	14 m ²	3-4 persones	6-8 persones	12-13 persones
Espai 23 (E23)	2 m ²	0-1 persona	1 persona	2 persones
Espai 24 (E24)	2 m ²	1 persona	1 persona	2 persones
Espai 25 (E25)	18 m ²	4-5 persones	8-10 persones	15-17 persones
Espai 26 (E26)	49 m ²	11-14 persones	22-27 persones	41-45 persones
Espai 27 (E27)	37 m ²	8-10 persones	17-20 persones	31-33 persones
Espai 28 (E28)	32 m ²	7-9 persones	15-18 persones	27-29 persones
Espai 29 (E29)	26 m ²	6-7 persones	12-14 persones	22-24 persones
CASA MODERNISTA				
Espai 30 (E30)	10 m ²	2-3 persones	4-5 persones	8-9 persones
Espai 31 (E31)	6 m ²	1-2 persones	3 persones	5 persones
Espai 32 (E32)	17 m ²	4-5 persones	8-9 persones	14-15 persones
Espai 33 (E33)	12 m ²	3 persones	5-6 persones	10-11 persones
Espai 34 (E34)	6 m ²	1-2 persones	3 persones	5 persones
Espai 35 (E35)	13 m ²	3-4 persones	6-7 persones	11-12 persones
Espai 36 (E36)	13 m ²	3-4 persones	6-7 persones	11-12 persones
espais exteriors				
Pati interior (P1)	160 m ²	36-46 persones	73-89 persones	133-145 persones
Espai exterior 1 (EX1)	91 m ²	20-26 persones	41-51 persones	76-83 persones
Espai exterior 2 (EX2)	260 m ²	58-74 persones	118-144 persones	217-236 persones
Espai exterior 3 (EX3)	1058 m ²	235-302 persones	481-588 persones	882-962 persones
Espai exterior 4 (EX4)	503 m ²	112-144 persones	229-279 persones	419-457 persones
Espai exterior 5 (EX5)	1020 m ²	227-291 persones	464-567 persones	850-927 persones
Espai exterior 6 (EX6)	360 m ²	80-103 persones	164-200 persones	300-327 persones
Espai exterior 7 (EX7)	458 m ²	102-131 persones	208-254 persones	382-416 persones
Espai exterior 8 (EX8)	1326 m ²	295-379 persones	603-737 persones	1105-1205 persones
Espai exterior 9 (EX9)	619 m ²	138-177 persones	281-344 persones	516-563 persones
Espai exterior 10 (EX10)	2643 m ²	587-755 persones	1201-1468 persones	2203-2403 persones
TOTAL ESPAIS INTERIORS	729 m²	162-208 persones	331-405 persones	607-662 persones
TOTAL ESPAIS EXTERIORS	8498 m²	1888-2428 persones	3863-4721 persones	7082-7725 persones

Aforament de persones

Planta baixa

Espai exterior

El conjunt de Can Banyameres està situat en un lloc natural privilegiat. Actualment en el seu entorn hi ha el parc infantil i els horts urbans. Aquests dos usos donen vida a l'espai amb un caràcter social que respecta i fomenta la relació amb el medi ambient.

L'espai exterior que envolta la masia i la casa modernista és un espai de tranquil·litat tot i que està envoltada de carrers amb trànsit. Aquesta peça verda en el barri residencial, és l'espai verd de referència pel veïnat que viu al costat. Allà la gent va a seure, socialitzar-se, prendre el sol o passejar amb les seves mascotes, entre d'altres.

En aquest espai, es pot construir la nova volumetria que està prevista sota les condicions que respectin l'entorn natural i l'ecosistema que hi ha i que coincideixi amb les activitats de la vida quotidiana del veïnat.

Pati exterior

La masia té un pati a la part interior que és un recinte tancat, vegetat actualment amb un arbre de gran port i obertures cap a l'important eix peatonal del barri. Com a espai exterior, es caracteritza per un elevat grau d'interacció potencial, més encara per ser un lloc de pas on l'espera i la trobada poden tenir lloc de manera espontània o programada. Aquest lloc té les característiques d'un pati interior mediterrani on la vida social pot tenir lloc en aquest espai "entremig".

S'ha de tenir en compte la possibilitat que es transformi en l'entrada principal d'aquest equipament, i l'espai distribuïdor de les circulacions. També pot tenir un rol de suport pel que fa a les activitats programables durant l'estiu. La seva relació amb el barri és directa i tot i que hi ha el canvi de nivell i la barrera vegetal, funciona com a separador del soroll del trànsit.

Planta Baixa - Masia

La planta baixa de la masia té una distribució característica de la masia tradicional catalana. Això vol dir que té moltes petites peces/sales que facilitaven la vida quotidiana de les persones que hi vivien. Aquests espais tenen relació visual i d'orientació amb l'exterior.

La façana principal de la masia està situada de cara a sud (a migdia) per a poder aprofitar al màxim la llum i l'escalfor del sol. La porta principal -orientada cap a l'avinguda de Can Bellet- dona accés a l'entrada, unint els àmbits de l'interior amb l'exterior de la masia, fent de filtre familiar i social de l'accés i la sortida de la casa. Al voltant de l'entrada s'estructuren tots els nodes de circulació horitzontals i vertical cap als espais multifuncionals (entrada, cuina i sales) o unifuncionals (habitacions, celler, ...).

Planta Baixa - Casa Modernista

La tipologia de la planta baixa de la casa modernista s'acosta a la casa urbana entre mitgeres de l'època. La seva entrada principal està orientada cap a l'avinguda de Can Bellet. El seu interior conserva la distribució original amb l'escala construïda sobre volta paral·lela a un costat i precedida d'un espai rebedor. A la planta baixa hi ha el menjador, la cuina i una estança al fons amb accés directe a l'exterior mitjançant un gran portal.

Planta Primera - Masia

La planta primera de la masia té espais de diferents dimensions i nivells de privacitat, amb obertures en diferents graus a totes les orientacions.

En el cos central de la primera planta hi havia la sala, l'espai més noble de les masies. Aquesta sala actua com a distribuïdor i dona accés a les estances laterals i posteriors. En la mateixa planta hi ha un gran espai que estava dedicat a les necessitats agrícoles, i una zona dividida en tres espais petits i una comuna.

Aquesta planta té el potencial estratègic de tenir espais amb graus de dimensions i privacitat variants. A diferència de la planta baixa, es tracta d'un espai amb una major privacitat respecte l'espai públic del voltant, està menys exposat a l'hora de veure i ser vist.

Planta Primera - Casa Modernista

La planta primera de la casa modernista té aproximadament el mateix esquema que la primera. Allà hi ha els espais destinats als 5 dormitoris i al lavabo.

La relació amb l'exterior és força diferent en comparació amb la planta baixa, però disposa de dos balcons (un a la façana sud i un altre a la nord). A la resta d'orientacions actualment només disposa de finestres reduïdes cap a l'oest, destinades a ventilació i llum natural i a la relació visual amb l'exterior.

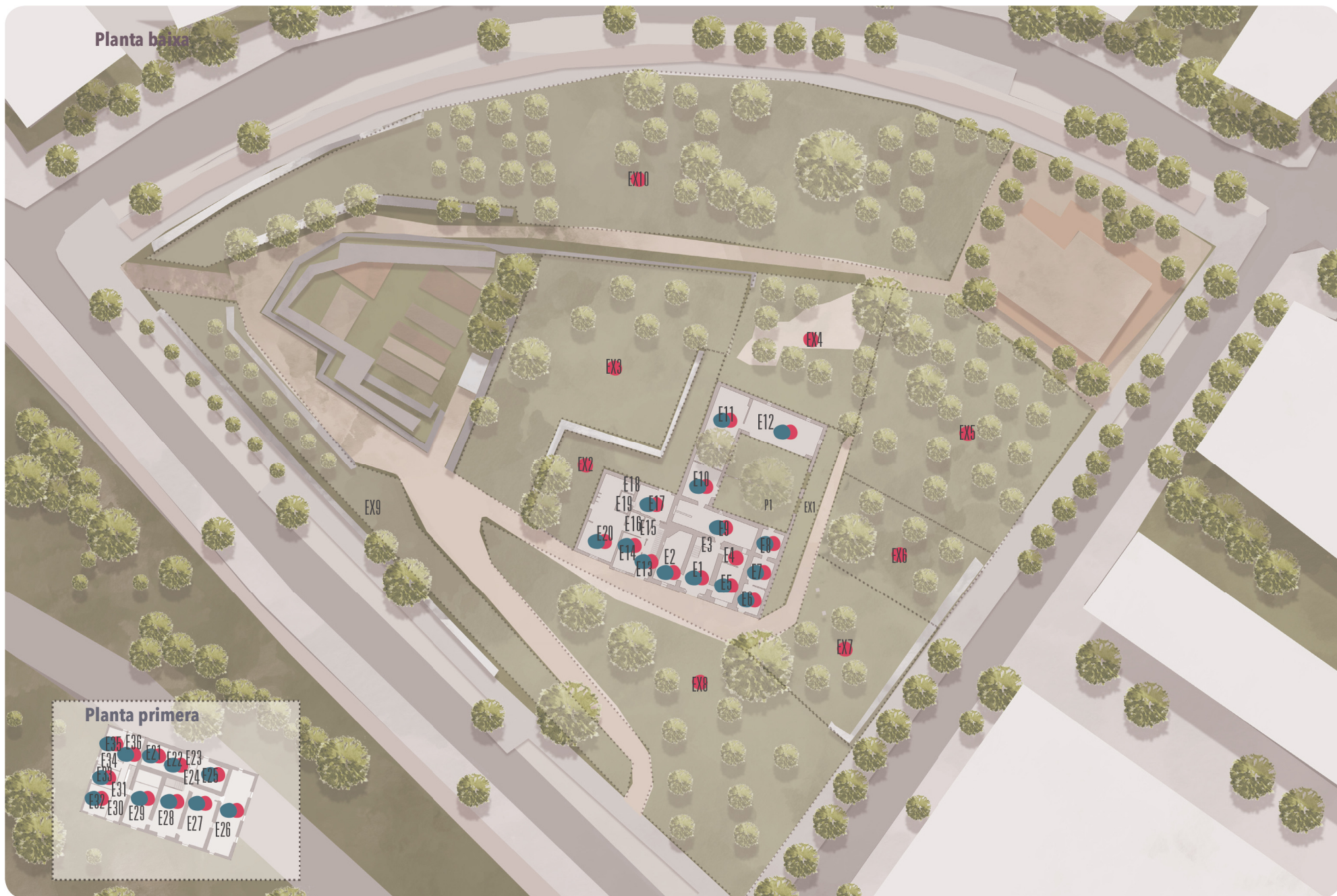
El potencial d'aquesta planta està més vinculat a les seves pròpies dimensions i accessibilitat que a la relació amb l'entorn de la masia. El grau de privacitat per tant és molt més elevat que a la resta de l'edifici i encara podria encabir usos diversos que necessiten aquestes qualitats.

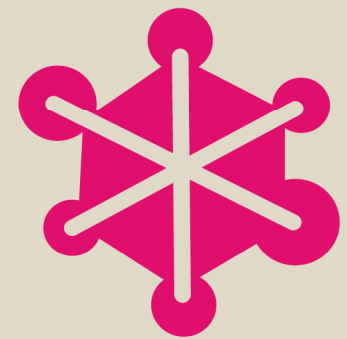
	tipus d'espai	superfície necessària aprox.															
		Despatx 12-34m ²	Aula de formació 19-48m ²	Informàtica 23-66m ²	Auditori 50-234m ²	Aula de cos 20-90m ²	Aula polivalent 45-90m ²	Sala reunió 18m ²	Bucs d'assaig 12-16m ²	Aula gastronòmica 36m ²	Espais escènics de petit format 43-142m ²	Es. escè. de mitjà i gran format 234-600m ²	Sala d'exposició 45-250m ²	Aula de música 21-22m ²	Aula taller 25-160m ²	Espais exteriors 300-600m ²	
planta baixa	MASIA	Espai 1 (E1)	29 m ²	●	●	●		●		●				●	●		
		Espai 2 (E2)	28m ²	●	●	●		●		●				●	●		
		Espai 3 (E3)	2m ²														
		Espai 4 (E4)	8m ²														
		Espai 5 (E5)	21m ²	●	●			●		●							
		Espai 6 (E6)	14m ²	●						●							
		Espai 7 (E7)	15m ²	●						●							
		Espai 8 (E8)	14m ²	●						●							
		Espai 9 (E9)	38m ²	●	●	●		●		●	●						
		Espai 10 (E10)	26m ²	●	●	●		●		●					●	●	
	Espai 11 (E11)	61m ²	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●		
	Espai 12 (E12)	60m ²	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●		
	CASA MODERNISTA	Espai 13 (E13)	17m ²	●						●							
		Espai 14 (E14)	21m ²	●	●				●								
		Espai 15 (E15)	3m ²														
		Espai 16 (E16)	9m ²														
		Espai 17 (E17)	25m ²	●	●	●		●		●							
		Espai 18 (E18)	3m ²														
		Espai 19 (E19)	6m ²														
		Espai 20 (E20)	59m ²	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●	
MASIA		Espai 21 (E21)	13 m ²	●							●						
		Espai 22 (E22)	14 m ²	●							●						
	Espai 23 (E23)	2 m ²															
	Espai 24 (E24)	2 m ²															
	Espai 25 (E25)	18 m ²	●														
	Espai 26 (E26)	49 m ²	●	●	●		●		●	●	●		●	●	●		
	Espai 27 (E27)	37 m ²	●	●	●		●		●	●			●	●	●		
	Espai 28 (E28)	32 m ²	●	●	●		●		●	●			●	●	●		
	Espai 29 (E29)	26 m ²	●	●	●		●		●	●			●	●	●		
	CASA MODERNISTA	Espai 30 (E30)	10 m ²														
Espai 31 (E31)		6 m ²															
Espai 32 (E32)		17 m ²	●							●							
Espai 33 (E33)		12 m ²	●							●							
Espai 34 (E34)		6 m ²	●							●							
Espai 35 (E35)		13 m ²	●							●							
Espai 36 (E36)		13m ²	●							●							
espais exteriors	Pati interior (P1)	160 m ²															
	Espai exterior1 (EX1)	91 m ²															
	Espai exterior 2 (EX2)	260 m ²									●					●	
	Espai exterior 3 (EX3)	1058 m ²									●					●	
	Espai exterior 4 (EX4)	503 m ²									●					●	
	Espai exterior 5 (EX5)	1020 m ²									●					●	
	Espai exterior 6 (EX6)	360 m ²									●					●	
	Espai exterior 7 (EX7)	458 m ²									●					●	
	Espai exterior 8 (EX8)	1326 m ²									●					●	
	Espai exterior 9 (EX9)	619 m ²									●					●	
	Espai exterior 10 (EX10)	2643 m ²									●					●	
equipaments XCCP	Casa de Cultura	34m ² /12p	32m ² /20p	32m ² /15p	142m ² /100p	65m ² /15p	68m ² /35p				142m ² /100p		95m ² /p				
	Xalet Negre	12m ² /8p	19m ² /12p		50m ² /50p	20m ² /p											
	Casal Torreblanca		33m ² /20p		234m ² /180p	90m ² /30p	45m ² /40p		12-16m ² /7p	36m ² /14p	43m ² /36p	234m ² /180p	45m ² /40p				
	Casa Mirasol		33m ² /12p	66m ² /15p	76m ² /60p	63m ² /15p					101m ² /50p	240m ² /170p	60m ² /25p	22m ² /6p	25m ² /8p		
	Casino La Floresta		30m ² /12p		115m ² /100p	43m ² /p					115m ² /100p	600m ² /500p ext		21m ² /3p		600m ² /500p	
	Casal Les Planes		30m ² /20p	23m ² /11p	75m ² /100p	30m ² /p					75m ² /100p	800m ² /600p ext				300m ² /600p	
	Centre d'art Maristany						90m ² /p				90m ² /p		250m ² /p		160m ² /50p	320m ² /100p	
	Casa Aymat		48m ² /p		88m ² /p			18m ² /p							72m ² /p		

Tipus d'activitats que pot recollir cada espai segons el seu superfície i el nivell de privacitat que requereix cada activitat. (dimensions necessàries orientatives de la XCCP)

- L'activitat hi cap a l'espai i requereix privacitat alta
- L'activitat hi cap a l'espai i requereix privacitat baixa

Planta baixa

La proposta

Can Banyameres, Comunitat i Cultura

El conjunt de Can Banyameres, un espai emblemàtic i molt arrelat amb la història agrícola i arquitectònica de Sant Cugat, es transforma en un espai dedicat a la cultura, el veïnatge i la cooperació. Un espai comunitari i cultural.

Es tracta d'un tercer espai (complementari a la casa i l'espai de treball) que té un paper destacat a la vida pública de Sant Cugat. Un espai de confiança i acollida, un espai d'integració social on les persones poden accedir al coneixement, ser part de la comunitat i provar noves activitats creatives. Un lloc on es poden començar a abordar les desigualtats en la societat local fomentant el sentiment de lloc i pertinença perquè el lloc es crea segons les necessitats de les usuàries.

Aquest recurs municipal, forma part de la xarxa dels equipaments culturals de proximitat i es dedica a la comunitat, la cultura, l'aprenentatge, el medi ambient i la inclusió i aposta per ser una plataforma que contribueixi a la transformació social de Sant Cugat i al barri de Volpelleres en particular.

Així mateix, aquest equipament dona respostes a necessitats actuals i futures amb la coexistència de diversos espais i activitats que fomenten la diversitat de la població local. Aquesta estratègia garanteix el futur de Can Banyameres i millora l'accés de les usuàries més desvinculades, atrau els veïns i veïnes nouvingudes i forma sinergies i oportunitats que són més fàcils de mantenir gràcies a la proximitat amb els altres espais de caràcter diferent de l'equipament.

Procés participatiu per la masia de Can Banyameres

D'aquesta manera, dona respostes a totes les fases dels processos creatius i de producció de coneixement intergeneracional –generant espais de trobada i de treball individual i/o col·lectiu– i recursos a la disposició d'entitats, agents culturals i socials i a la ciutadania en general. A més, ofereix recursos de formació i visibilització de projectes i activitats que ja tenen lloc al municipi a través de la Xarxa dels Equipaments Culturals.

Amb aquest procés, s'aposta per una col·laboració estreta entre els diferents col·lectius, entitats, associacions i l'ajuntament. El contenidor es gestiona des de l'ajuntament, mentre el contingut es codinamitza amb la ciutadania. Amb aquesta codinamització es crea una confiança mútua basada en la comunitat com a símbol de "nosaltres", perquè donin forma i que facin créixer el projecte de Can Banyameres.

En aquest cas, el projecte de Can Banyameres i la seva proposta d'activació té com a objectiu construir uns valors bàsics com la confiança i el respecte, que ajuden a crear un desenvolupament social sostenible al municipi. Així doncs, el projecte s'inspira i s'organitza amb el concepte de la masia catalana i la filosofia del Modernisme. A partir d'això, el conjunt de Can Banyameres s'organitza en tres espais que estan interconnectats i complementaris.

Espai de creació (La casa modernista)

És l'espai on es desenvolupen tallers, cursos o activitats relacionats amb l'art i la innovació cultural.

Espai de trobada (Planta Baixa de la Masia)

És l'espai on es fa barri amb llocs de socialització i interacció i és on es fan visibles les creacions de la comunitat, on es produeix l'intercanvi de coneixement i l'aprenentatge col·lectiu.

Espai de reflexió (Planta Primera de la Masia)

És l'espai on es pren lloc la gestió del contingut i del contenidor, i és on fan els cursos i la formació. En aquest espai és on es dona forma a la innovació comunitària.

Objectius

- Democratitzar l'accés als recursos municipals, arribar a grups exclosos i fomentar el compromís social i intergeneracional mitjançant els valors i la formació.
- Esdevenir un centre de recursos per la producció artística i comunitària a Sant Cugat implicant agents socials, col·lectius i ciutadania i donant-los eines i espais pel desenvolupament dels seus projectes.
- Obrir espais de visibilitat i debat, on des dels processos creatius i productius es desplegui el nou pensament en l'àmbit de la creació, de comunitat i d'aprenentatge, en relació amb l'entorn on es troba Can Banyameres.
- Esdevenir un espai d'integració i innovació social, impulsar el treball en xarxa i la connexió territorial comunitària i de proximitat i crear sinergies i col·laboracions a través de la ubicació d'activitats diferents.

Can Banyameres

Comunitat i cultura

CONCEPTE

La masia Catalana

"Els espais interiors de la masia Catalana es poden dividir en dos: els multifuncionals i els unifuncionals. Els espais multifuncionals són àmbits privats que potencien la relació en grup, mentre que els espais unifuncionals conviden més a la relació unipersonal o íntima."

Marina Ollé Sambola - La Masia Catalana

Espais multifuncionals que potencien la relació en grup: entrada, cuina, sala i graner

Espais unifuncionals que conviden més a la relació unipersonal o íntima: celler, rebost, pastador i habitacions

La casa Modernista

"Hem aconseguit entre tots un art modern a partir del nostre art tradicional, adornant-lo amb bells materials nous i adaptant l'esperit nacional a les necessitats del dia"

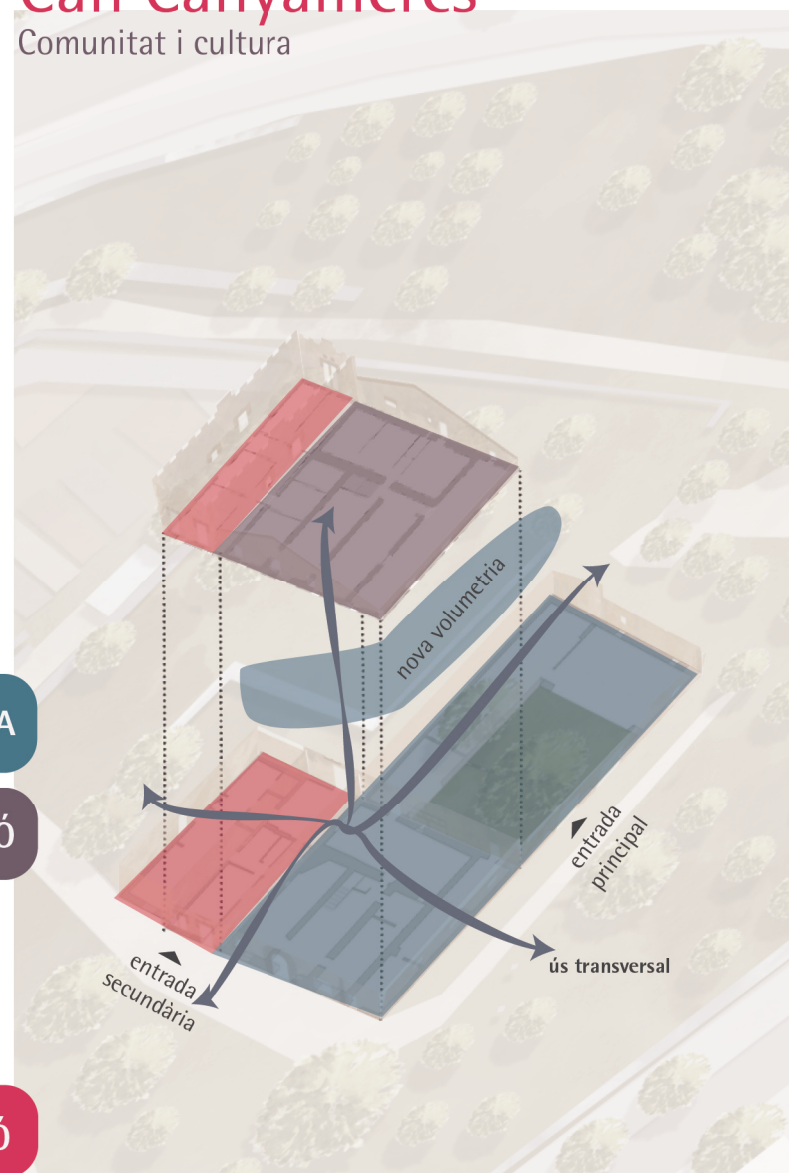
Puig i Cadafalch

Espais de creació i innovació basades a les necessitats de cada dia.

ESPAI DE TROBADA

ESPAI DE REFLEXIÓ

ESPAI DE CREACIÓ

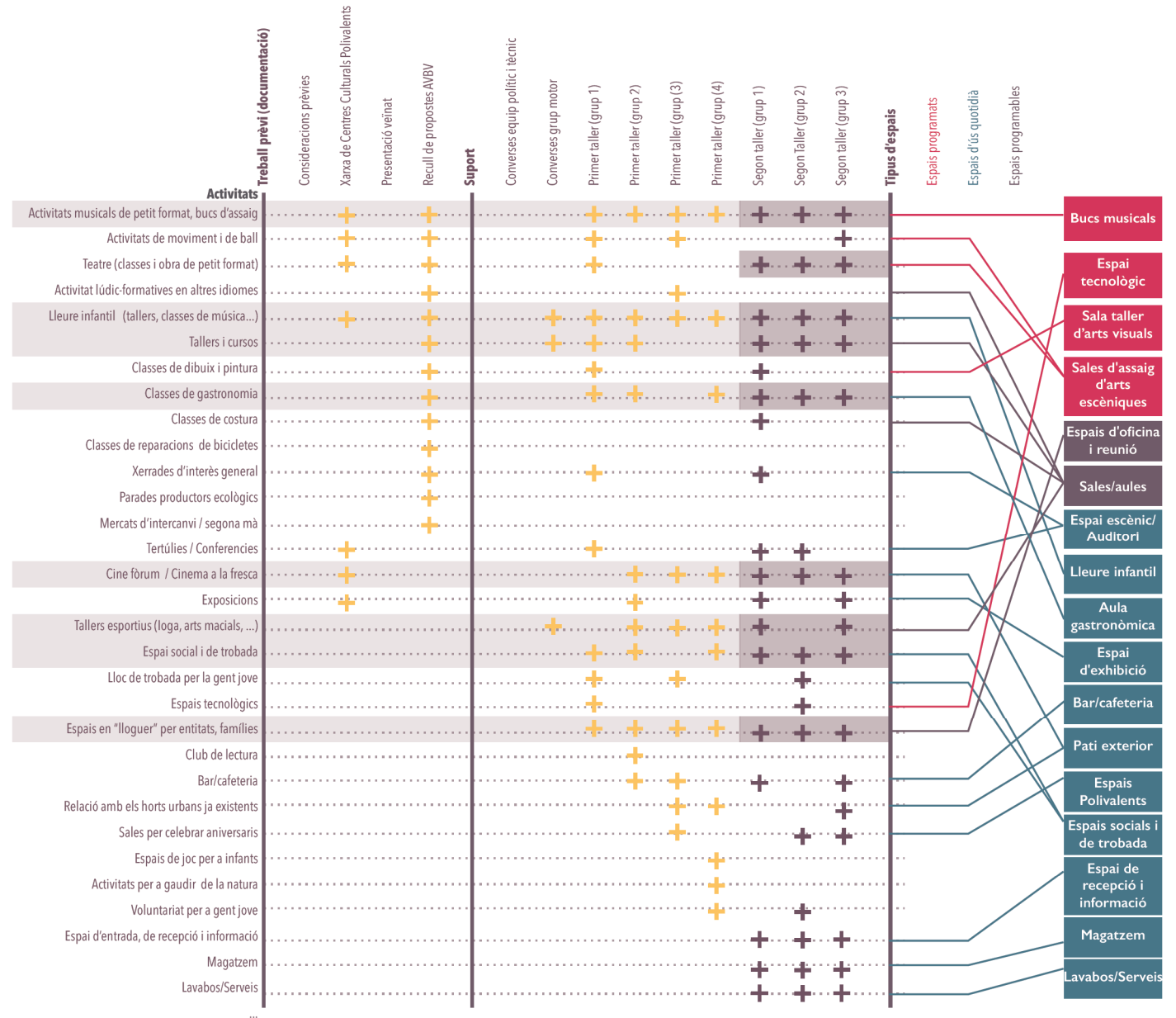
Concepte i Estructura proposada per Can Banyameres

Programa d'usos

A partir dels tres espais descrits anteriorment, el veïnat va treballar en la definició dels usos que eren capaços de donar resposta a les necessitats detectades. Al llarg del procés les participants van anar proposant, validant i eliminant activitats fins a obtenir les que tenen el consens de tothom.

Per poder organitzar-les s'han agrupat en tres categories, atenint-nos als requisits tècnics de cadascuna d'elles en quant a espai necessari, i la gestió i dinamització que tenen.

Val a dir que durant les diverses sessions realitzades han aparegut alguns usos que finalment no formen part de la proposta final, ja sigui per manca de suports o perquè s'han descartat per alguna altra raó. Totes elles es recullen al diagrama per si durant el desenvolupament del projecte s'estima oportú incorporar-les de nou.

Síntesi i evolució de les propostes

Espais programats (Espai de Creació)

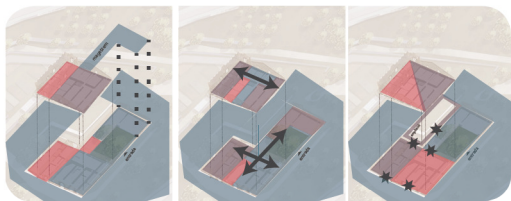
Són espais organitzats, amb unes funcions concretes i que han de complir uns requisits tècnics específics.

Espais d'ús quotidià (Espai de Trobada)

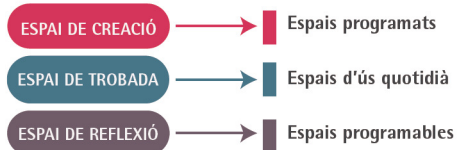
Es tracta d'espais flexibles, adaptables a diverses funcions. Són espais sense una programació específica, que permeten un grau de llibertat més elevat per a les persones que els fan servir cada dia.

Espais programables (Espai de Reflexió)

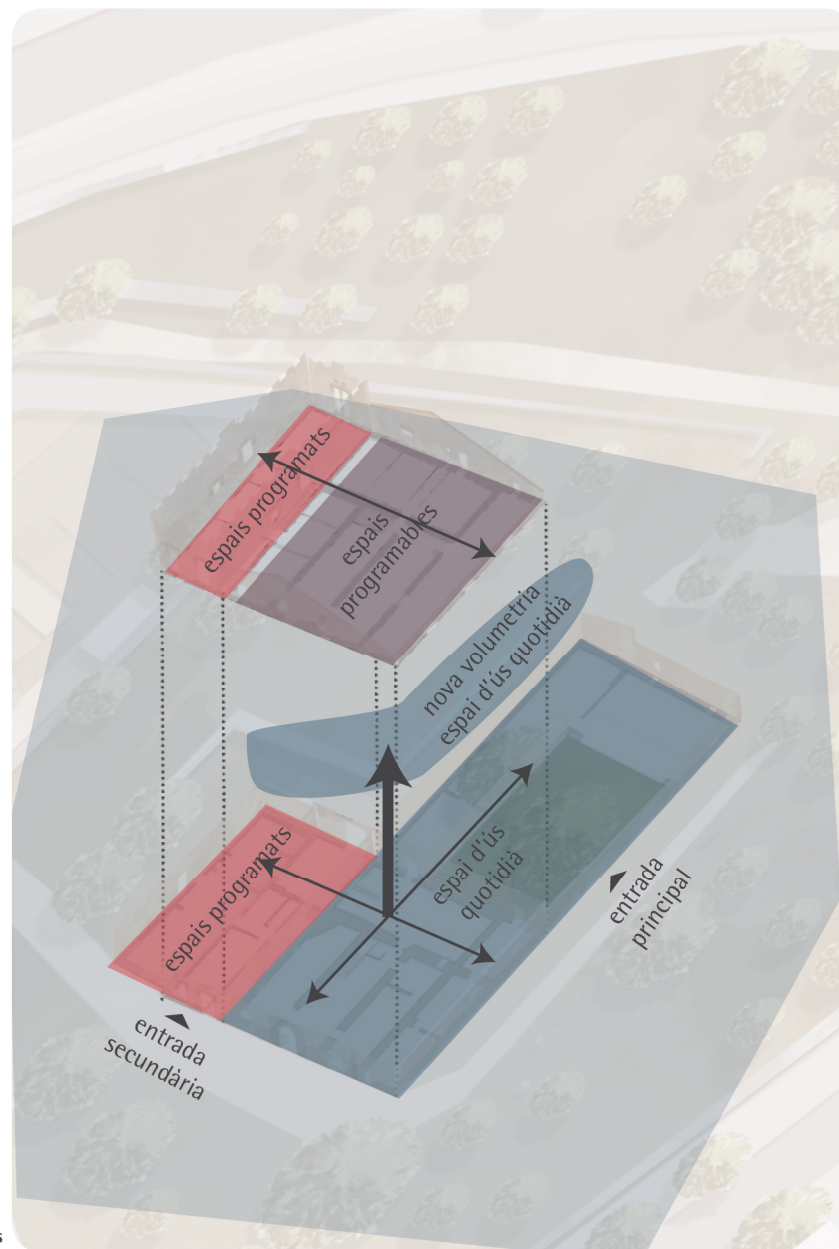
Es tracta d'espais que s'adapten a les necessitats concretes dels usuaris/es. Són llocs on s'hi poden realitzar esdeveniments de grup, reunions de petit format o d'altres activitats que necessitin algun tipus de requisit tècnic previ.

Escenaris de distribució d'espais durant el procés participatiu.

Esquema de distribució d'espais final.

Proposta de distribució

La proposta de distribució d'espais a Can Banyameres es basa en els tres grans blocs que caracteritzen l'espai: espai de creació, espai de trobada i espai de reflexió.

La planta baixa de la masia conjuntament amb la nova volumetria i l'espai exterior contindran el bloc de trobada; la planta primera de la masia el bloc de reflexió i la casa modernista el bloc de creació. D'aquesta manera es clarifica i s'organitzen espacialment i conceptualment els tipus d'activitats que es duen a terme, identificant cada bloc amb una àrea específica del conjunt de Can Banyameres.

En la següent taula, amb el diagrama en paral·lel es fa una proposta d'espais específics amb un càlcul aproximat de la superfície que haurien d'ocupar segons la taula orientativa de la pàgina 38. En el cas de les aules de formació, cal remarcar que es volen incorporar tantes unitats com sigui possible.

La necessària forquilla en aquesta assignació de metres quadrats proporciona, a l'equip tècnic que s'encarregui de realitzar del projecte executiu, la flexibilitat programàtica per poder ajustar la proposta de disseny als criteris de les projectistes. També, per la realització del projecte executiu s'ha de consultar els criteris arquitectònics i els criteris per la incorporació de la perspectiva de gènere tal com es despleguen a les pàgines següents.

QUADRE DE SUPERFÍCIES (Proposta tècnica a partir dels estudis de detall el procés participatiu de Can Banyameres)				
Espai de Trobada (ús quotidià)		Espai de Reflexió (espai programable)	Espai de Creació (espai programat)	
Planta baixa - Masia	Planta baixa - nova volumetria	Planta primera - Masia	Planta baixa - Casa Modernista	Planta primera - Casa Modernista
Espai de recepció i informació (15-30 m ²)	Espai escènic de gran format / sala polivalent (234-600m ²)	Aula de formació (30 - 43 m ²)**	Sala taller d'arts visuals (25-140 m ²)	Bucs musicals (15 - 22 m ²)
Espai d'exhibició (45-250 m ²)*	Sala d'assaig d'arts escèniques (sala de cos) (60-90 m ²)	Espais d'oficina i reunió per entitats (12-34 m ²)	Espai tecnològic / makerspace (25-140 m ²)	
Espais de trobada (50-100 m ²)	Sala d'assaig d'arts escèniques (sala de cos) (60-90 m ²)	Espai per les treballadores (30 - 40 m ²)		
Lleure infantil (50-100 m ²)	Manteniment i Instal·lacions (15-30 m ²)			
Bar (20-40 m ²)***	Magatzem (20-30 m ²)			
Aula gastronòmica (30-40 m ²)	2 Camerinos (20 - 25 m ²)			
	Serveis higiènics (15 - 30 m ²)			
MÍNIM SUPERFÍCIE NECESSARI D' ESPAIS COMPARTITS 65 m ² ****				
Serveis higiènics (20-30 m ²)				
Nucli vertical (15-20 m ²)				
Magatzem (15-30 m ²)				
Espai de neteja (15-30 m ²)				
MÍNIM SUPERFÍCIE NECESSARI APROX. 854 m ²				
165 m ²	364 m ²	72 m ²	50 m ²	15 m ²
TOTAL SUPERFÍCIE ÚTIL APROX. 726 m ²				
316 m ²	N/A	194 m ²	143 m ²	76 m ²
TOTAL SUPERFÍCIE EXTERIOR APROX. 8498 m ²				

ESPAI DE CREACIÓ

Ús programat

- Sala taller d'arts visuals
- Espai tecnològic / makerspace
- Bucs musicals

ESPAI DE REFLEXIÓ

Ús programable

- Aula de formació
- Espais d'oficina i reunió per entitats
- Espais per les treballadores

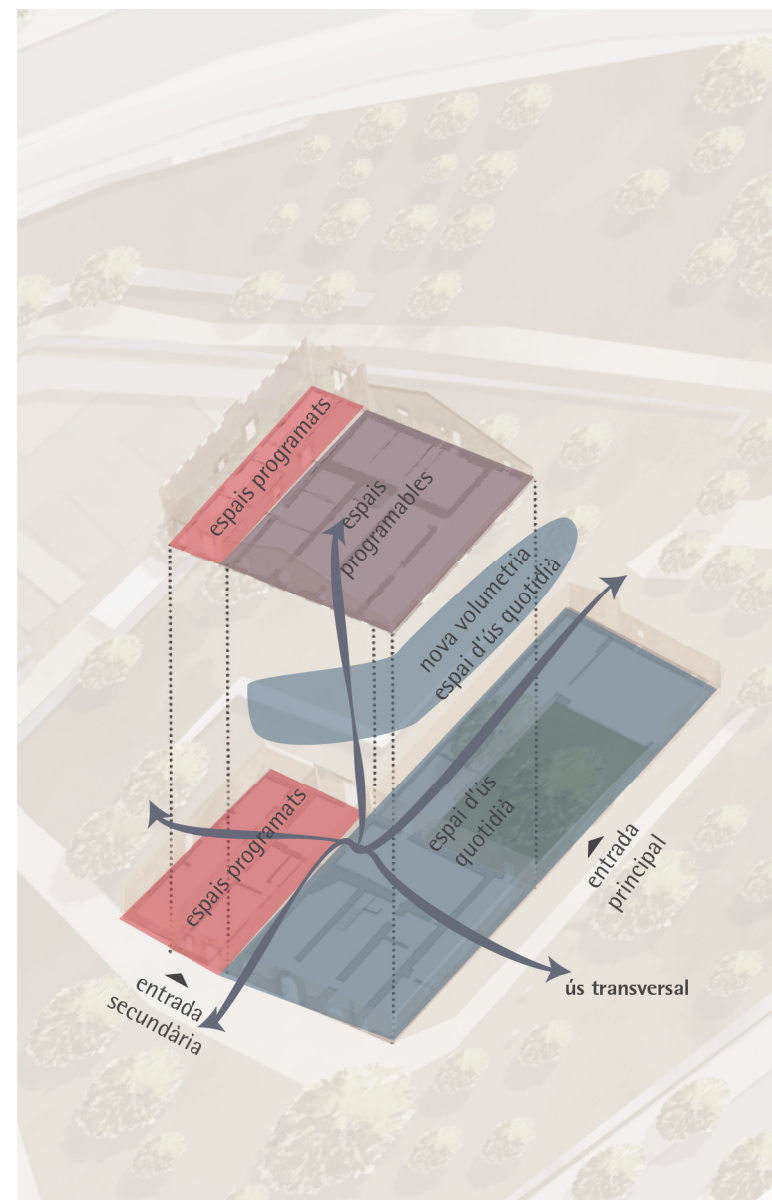
ESPAI DE TROBADA

Ús quotidiana

- Espai de recepció i informació
- Espai d'exhibició
- Espais de trobada
- Lleure infantil
- Bar
- Aula gastronòmica

*Planta baixa - nova volumetria

- Espai escènic de gran format (sala polivalent)
- Sala d'assaig d'arts escèniques (sala de cos)
- Manteniment i Instal·lacions
- Magatzem

Aproximació del programa funcional

* L'espai d'exhibició pot compartir espai amb l'espai de recepció o amb l'espai escènic de gran format o amb l'espai de trobada.

** Les superfícies indicades fan referència a una sola unitat de cada estança.

*** El bar fa referència en cuina freda i l'espai social del bar està compartit amb l'espai de trobada i l'espai exterior.

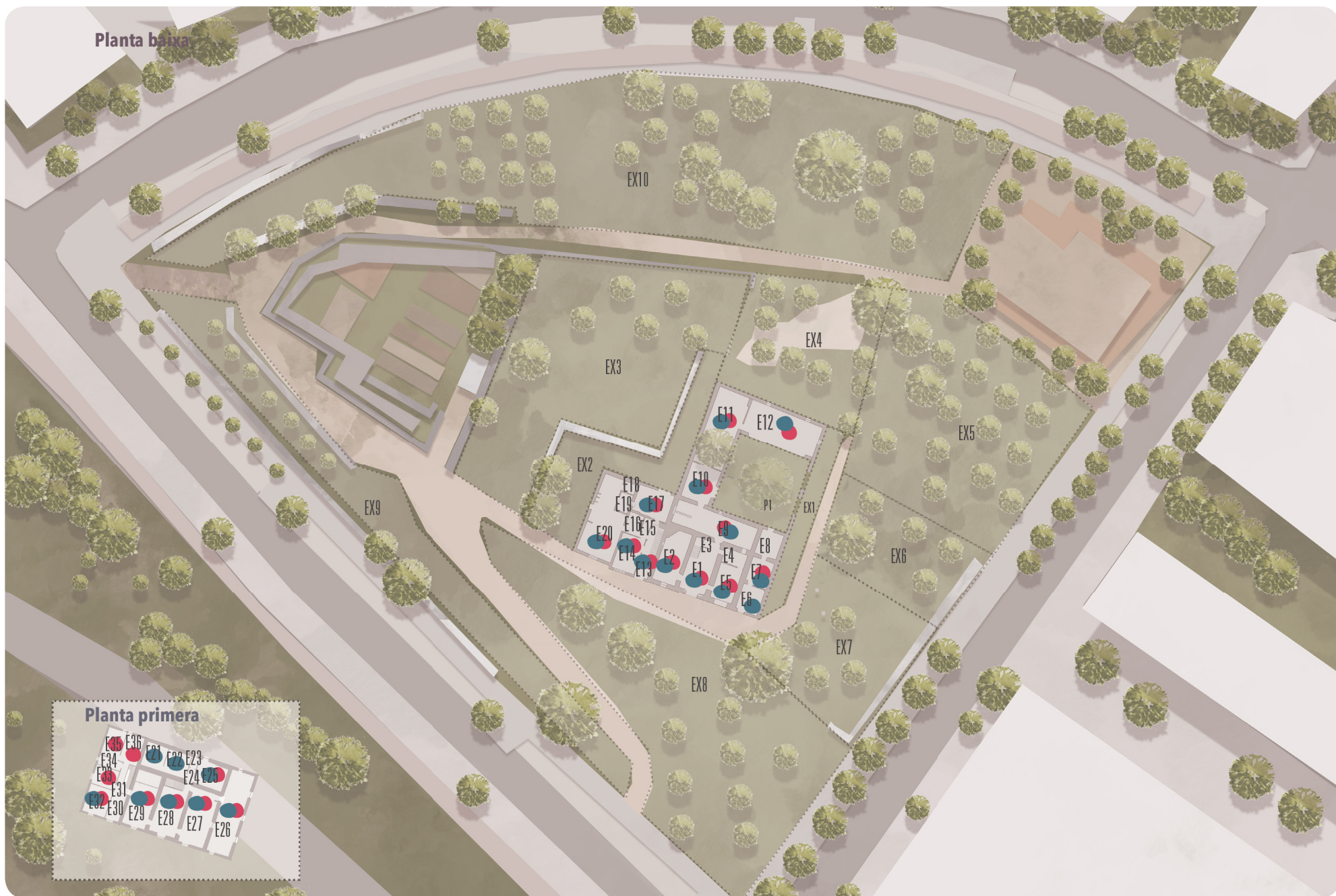
**** Aquests espais estan compartits i la seva distribució depèn del nou projecte arquitectònic.

Tipus d'espai superfície necessària aprox.	Espai de recepció	Espai d'exhibició	Espai de trobada	Lleure infantil	Bar	Aula gastronòmica	Serveis higiènic	Nucli vertical	Magatzem	Espai de neteja	Sala polivalent	Manteniment i instal·lacions	Aula de formació	Despatx entitats	Espais treballadores	Sala de cos	Sala taller	Espai tecnològic	Buc musical	Camerinos	TOTAL SUPERFÍCIE ÚTIL	MÍNIM SUPERFÍCIE NECESSARI APROX.	TOTAL SUPERFÍCIE EXTERIOR APROX.																						
	15-30 m ²	45-250 m ²	50-100 m ²	50-100 m ²	20-30 m ²	30-40 m ²	20-30 m ²	15-20 m ²	20-30 m ²	15-30 m ²	234-600m ²	15-30 m ²	30-48 m ²	12-34 m ²	30-40 m ²	60-90 m ²	25-140 m ²	25-140 m ²	15-22 m ²	20 - 25 m ²																									
planta baixa																																													
MASIA																																													
Espai 1 (E1)	29 m ²	●			●		●	●	●	●																																			
Espai 2 (E2)	28 m ²	●			●		●	●	●	●																																			
Espai 3 (E3)	2 m ²																																												
Espai 4 (E4)	8 m ²																																												
Espai 5 (E5)	21 m ²	●			●		●	●	●	●																																			
Espai 6 (E6)	14 m ²																																												
Espai 7 (E7)	15 m ²	●																																											
Espai 8 (E8)	14 m ²																																												
Espai 9 (E9)	38 m ²	●			●	●	●	●	●	●																																			
Espai 10 (E10)	26 m ²	●			●		●	●	●	●																																			
Espai 11 (E11)	61 m ²	●	●	●	●	●	●	●	●	●																																			
Espai 12 (E12)	60 m ²	●	●	●	●	●	●	●	●	●																																			
Nova volumetria	300 m ²						●		●	●	●	●				●				●		N/A	350 m ²																						
CASA MODERNISTA																																													
Espai 13 (E13)	17 m ²						●	●	●	●										●																									
Espai 14 (E14)	21 m ²						●	●	●	●										●																									
Espai 15 (E15)	3 m ²																																												
Espai 16 (E16)	9 m ²																																												
Espai 17 (E17)	25 m ²						●	●	●	●							●	●	●																										
Espai 18 (E18)	3 m ²																																												
Espai 19 (E19)	6 m ²																																												
Espai 20 (E20)	59 m ²						●	●	●	●							●	●	●																										
planta primera																																													
MASIA																																													
Espai 21 (E21)	13 m ²													●																															
Espai 22 (E22)	14 m ²													●																															
Espai 23 (E23)	2 m ²																																												
Espai 24 (E24)	2 m ²																																												
Espai 25 (E25)	18 m ²						●	●	●	●																																			
Espai 26 (E26)	49 m ²						●	●	●	●			●	●	●																														
Espai 27 (E27)	37 m ²						●	●	●	●		●	●	●	●																														
Espai 28 (E28)	32 m ²						●	●	●	●		●	●	●	●																														
Espai 29 (E29)	26 m ²						●	●	●	●		●	●	●	●																														
CASA MODERNISTA																																													
Espai 30 (E30)	10 m ²																																												
Espai 31 (E31)	6 m ²																																												
Espai 32 (E32)	17 m ²							●		●										●																									
Espai 33 (E33)	12 m ²																																												
Espai 34 (E34)	6 m ²																																												
Espai 35 (E35)	13 m ²																																												
Espai 36 (E36)	13 m ²																																												
espais exteriors																																													
Pati interior (P1)	160 m ²																																												
Espai exterior 1 (EX1)	91 m ²																																												
Espai exterior 2 (EX2)	260 m ²										●																																		
Espai exterior 3 (EX3)	1058 m ²										●																																		
Espai exterior 4 (EX4)	503 m ²										●																																		
Espai exterior 5 (EX5)	1020 m ²										●																																		
Espai exterior 6 (EX6)	360 m ²										●																																		
Espai exterior 7 (EX7)	458 m ²										●																																		
Espai exterior 8 (EX8)	1326 m ²										●																																		
Espai exterior 9 (EX9)	619 m ²										●																																		
Espai exterior 10 (EX10)	2643 m ²										●																																		

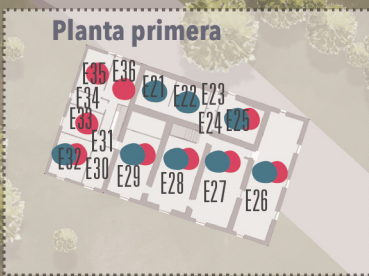
Tipus d'activitats que pot recollir cada espai segons el seu superfície i el nivell de privacitat que requereix cada activitat. (Les dimensions necessàries orientatives deriven de la XCCP, pag. 28 i dels departaments tècnics de l'ajuntament)

- L'activitat hi cap a l'espai i requereix privacitat alta
- L'activitat hi cap a l'espai i requereix privacitat baixa

Planta baixa

Planta primera

Críteris d'intervenció arquitectònica

Durant el procés participatiu va haver-hi bastant consens amb el fet que la rehabilitació de Can Banyameres ha de conservar l'essència del conjunt simbòlic i respectar la volumetria, així com els elements interiors històrics de l'edifici protegit.

Val a dir que un projecte com aquest necessita una certa flexibilitat i adaptabilitat, així que la futura proposta admetria canvis en la concreció de les seves especificitats, sempre que es mantinguin:

- Els criteris que s'apunten en aquest document del Pla Funcional.
- Els criteris de protecció tal com es defineixen al document per la Revisió del Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic de Sant Cugat (RPEPPA).
- Les determinacions urbanístiques definides pel POUM de Sant Cugat o d'altres documents de planejament general o derivat que siguin d'aplicació.
- Les determinacions arquitectòniques i constructives definides pel codi tècnic de l'edificació (CTE) o altres normatives d'aplicació.
- Les recomanacions de l'àmbit de Cultura pel que fa a la Xarxa de Centres Culturals Polivalents (XCCP).
- Els criteris per la incorporació de la perspectiva de gènere als equipaments municipals.

Els usos aquí descrits s'han definit d'acord amb l'espai de què disposa l'edifici avui en dia, però cal apuntar que el projecte arquitectònic pot valorar una possible

construcció exterior d'una nova volumetria per donar resposta a les necessitats espacials (actuals i futures), a condició que es faci d'acord amb la normativa urbanística i arquitectònica vigent.

De seguida s'exposen els criteris per la intervenció arquitectònica tal com s'han acordat durant el procés participatiu:

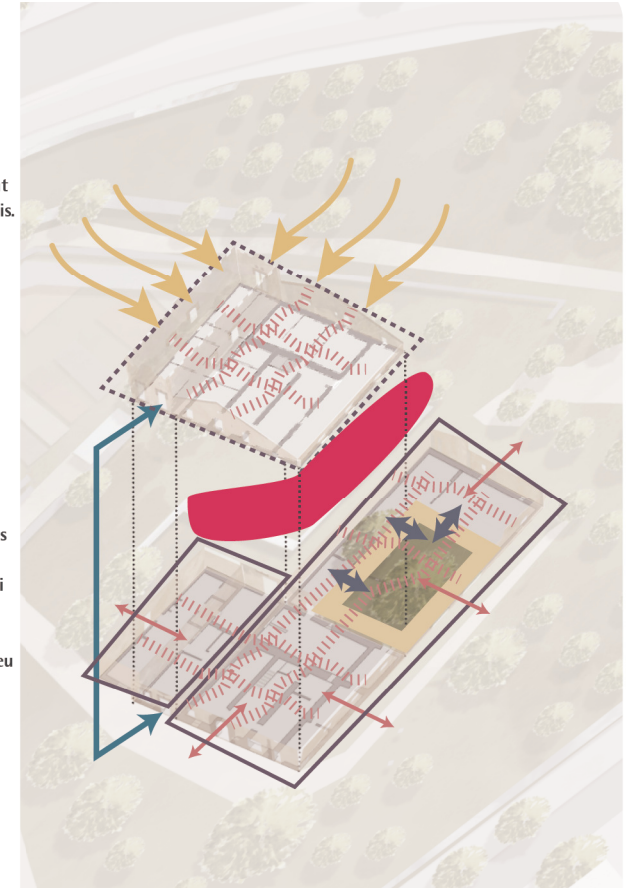
- Ampliació de la volumetria de la masia per acollir espais de grans formats. La nova volumetria es podrà funcionar independentment de la Masia, donant-li lavabos, espais de magatzem i entrada.
- Cada planta ha de ser accessible per a tothom.
- Ha d'entrar com a més llum natural possible a l'interior de l'edifici a la mesura possible, respectant els criteris de protecció de les façanes.
- Cada planta ha de tenir flexibilitat, amb elements adaptables.
- Els espais de la planta baixa, han de tenir relació directa (visual i física) amb l'exterior en la mesura del possible, respectant els criteris de protecció de les façanes.
- La planta baixa ha de funcionar de manera autònoma, mentre la primera planta es pugui aïllar o accedir amb control.
- Preveure els requisits tècnics aplicables al pati per la programació d'esdeveniments puntuals.
- Els espais polivalents al voltant del pati que es puguin obrir per fer servir l'espai del pati si cal.
- Els espais han de ser confortables i acollidors.

- S'ha de fer servir sistemes de baix consum energètic.
- Condicionar una sala per la gent de risc d'exclusió social (sense wifi).
- Fer servir materials naturals reduint els elements químics i els camps electromagnètics.
- Els espais infantils han de tenir mobiliari a les seves dimensions.
- Els lavabos que es puguin fer servir des de l'exterior.
- Habilitar espais de magatzem.
- L'aula gastronòmica ha de disposar de cuina equipada.
- Habilitar espais de trobada i d'apropiació de l'exterior de la masia amb les activitats que s'havien proposat durant el procés participatiu (espais de trobada espontània de la gent jove, amfiteatre de format petit...)
- Incorporar sistemes de recollida i reaprofitament d'aigües pluvials.
- Distribuir els espais compartits de l'equipament de la millor manera perquè siguin accessibles fàcilment i perquè estiguin connectats físicament i visualment amb la resta dels espais (Serveis higiènic, Nucli vertical, Magatzem, Espai de neteja).
- Preveure tres tipus de magatzems:
 1. els microespais de magatzem a cada espai/ aula per emmagatzemar el material d'ús propi de les activitats que s'hi duguin a terme,
 2. un macromagatzem pels materials de gran volum a la nova volumetria, i
 3. els magatzems d'ús quotidià i de petit format per les usuàries (a l'entrada) i per les treballadores

(a l'espai per les treballadores) on puguin desar i emmagatzemar les seves coses.

- L'espai de bar es preveu perquè tingui les mínimes dimensions necessàries amb una cuina freda i perquè estigui compartit amb els espais de trobada social.

	Ampliació de la volumetria de la masia.		Espais confortables i acollidors.		Distribuir els espais compartits de l'equipament de la millor manera perquè siguin accessibles fàcilment i perquè estiguin connectats físicament i visualment amb la resta dels espais.
	Cada planta ha de ser accessible per a tothom.		Sistemes de baix consum energètic.		
	Ha d'entrar com a més llum natural possible a l'interior de l'edifici.		Condicionarsala per la gent de risc d'exclusió social (sense wifi).		Preveure tres tipus de magatzems:
- els microespais de magatzem a cada espai/aula
- un macromagatzem pels materials de gran volum a la nova volumetria, i
- els magatzems d'ús quotidià i de petit format per les usuàries (a l'entrada) i per les treballadores (a l'espai per les treballadores)
	Cada planta ha de tenir flexibilitat, amb elements adaptables.		Materials naturals reduint els elements químics i els camps electromagnètics.		
	Relació directa (visual i física) amb l'exterior.		Espais infantils amb mobiliari a les seves dimensions.		
	La planta baixa ha de funcionar de manera autònoma, mentre la primera planta es puguin aïllar o accedir amb control.		Lavabos que es puguin fer servir des de l'exterior.		
	Preveure els requisits tècnics aplicables al pati per la programació d'esdeveniments puntuals.		Habilitar espais de magatzem.		
	Els espais polivalents al voltant del pati que es puguin obrir per fer servir l'espai del pati.		L'aula gastronòmica ha de disposar de cuina equipada.		L'espai de bar es preveu perquè tingui les mínimes dimensions necessàries amb una cuina freda i perquè estigui compartit amb els espais de trobada social.
			Habilitar espais de trobada a l'exterior.		
			Incorporar sistemes de recollida i reaprofitament d'aigües pluvials.		

Proposta de criteris arquitectònics

Críteris per la incorporació de la perspectiva de gènere

A continuació s'exposen les recomanacions transversals per incorporar la perspectiva de gènere a la fase de disseny, i gestió de l'equipament municipal³. Les recomanacions es divideixen en quatre apartats: L'entorn, els espais intermedis i planta baixa, l'organització interior i l'equipament i confort.

Entorn i zona exterior d'accés:

- Fomentar els "espais de vida" al voltant de l'equipament per garantir la màxima seguretat.
- Reforçar la infraestructura ciclista segura per facilitar l'arribada i l'ús quotidià de l'equipament.
- Identificar i senyalitzar l'equipament i els serveis que ofereix des de l'exterior per facilitar l'accés a la ciutadania (sigui amb símbols a la vorera, paleta de colors, mobiliari urbà específic).

Planta baixa

Espais intermedis:

- Preveure elements urbans a l'exterior per seure o per protegir-se de la pluja, el vent o el fred, o una font d'aigua per crear espais de trobada i cura que facilitin la vida quotidiana.
- Distribuir la llum al carrer de manera uniforme,

3La incorporació de la perspectiva de gènere en el disseny, la implantació i la gestió dels equipaments de la ciutat de Barcelona, Departament de Transversalitat de Gènere, Gerència

Municipal, Paricio, Ana, Pla Estel (Firma), 2019

especialment a l'entrada de l'equipament, sense racons foscos per promoure la percepció de seguretat i millorar l'accessibilitat.

En contacte amb l'exterior:

- Crear espais de trobada i control informal a l'entrada amb bona visibilitat i qualitats de confort (sofàs, elements d'estada als espais d'entrada).

Organització interior

Característiques dels espais i distribució dels interiors:

- És important permetre la flexibilitat dels espais interiors perquè evolucionin i canviïn amb les necessitats de les persones.
- Crear espais homogenis sense jerarquies donant la mateixa atenció a tots els espais de cura (espais d'al·letament, cuina, o l'espai de neteja)

Facilitar els recorreguts d'interior:

- Organitzar els espais a partir de recorreguts clars i ben estructurats evitant racons o situacions confuses. És important reconèixer amb claredat els recorreguts, establir connexions amb bona visual entre espais i relacionar els espais comuns amb lavabos, espais d'al·letament, etc.
- Dissenyar els espais interiors de tal manera que totes les persones (persones amb diversitat funcional,

criatures, persones grans...) s'hi puguin moure lliurement de manera autònoma. És important que hi hagi bona connectivitat, accessibilitat, llegibilitat i senyalització adequada.

- Els espais han de ser connectats físicament i visualment amb transparència, quan sigui possible, permetent el control informal i la bona connexió.

Equipament i confort

Característiques:

- Perquè es puguin dur a terme diferents activitats alhora són importants l'aïllament acústic dels espais i la utilització d'elements fonoabsorbents.
- La il·luminació i la ventilació seràn naturals, aquesta última també creuada sempre que sigui possible i adequada en cadascun dels espais. Els espais de climatització i il·luminació han de ser sectoritzades per espais ja que les necessitats de cadascun varien.
- Afegir una bona senyalètica perquè totes les persones usuàries de qualsevol col·lectiu pugui saber on està així com també saber on és l'espai on vol anar. Adaptar la senyalètica a criatures, posant-la a altura dels infants o pintada al terra.
- El mobiliari ha de ser adequat a les necessitats dels espais, resistent, segur, adaptable confortable per a totes les edats i capacitats.

- És important introduir criteris d'eficiència energètica que assegurin el mínim consum energètic i el màxim confort bioclimàtic.

Espais específics:

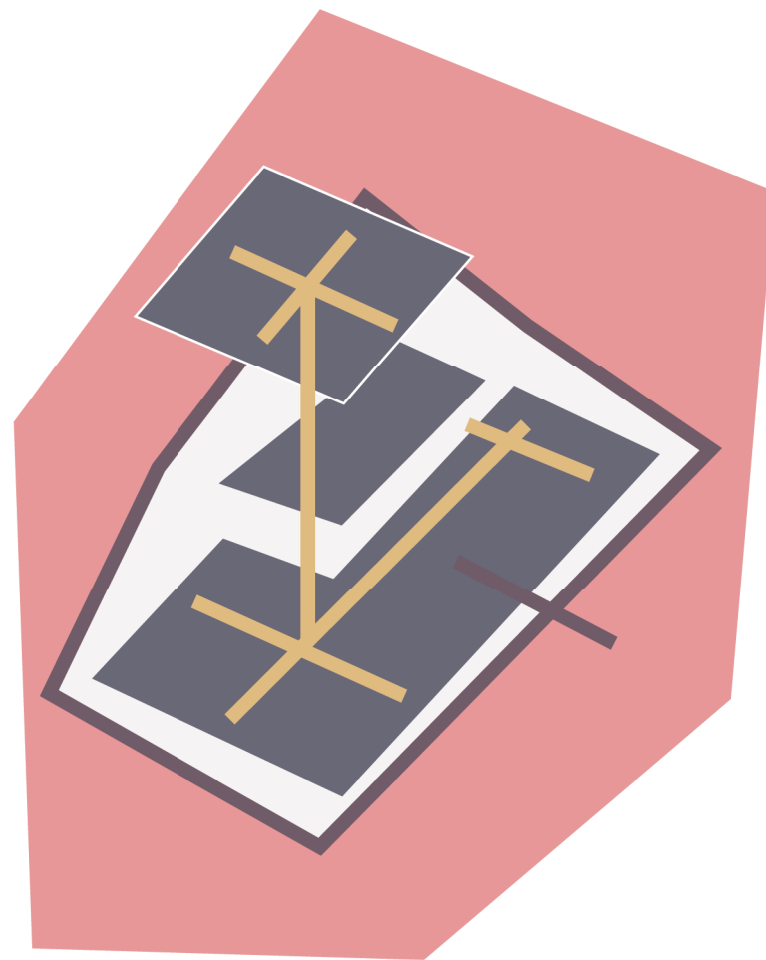
- És necessari disposar d'un espai per deixar-hi cotxets, patinets, bicis, plegables.
- Preveure magatzems perquè s'hi pugui desar i emmagatzemar el material d'ús propi de les activitats que s'hi duguin a terme.
- Es recomana sempre que sigui possible que els lavabos siguin de gènere neutre, que no discriminin en l'ús o destinació per motius d'identitat o expressió de gènere. També s'ha d'adaptar a diferents capacitats funcionals i edats.
- Es proposa que els espais de neteja siguin espais confortables per complir les funcions a les quals es destinin. Cal preveure un espai de vestidor i armariets per al personal de neteja i al magatzem, independent del vestidor, es desaran els materials i els productes de neteja.
- L'equipament ha d'incloure un espai amable per a la lactància materna, oferint una certa privacitat però sense estar segregat o lluny de les zones comunitàries.

- **Entorn**
 - Espais de vida
 - Infraestructura ciclista
 - Identificació i senyalització

- **Espais intermedis i planta baixa**
 - Elements urbans
 - Il·luminació
 - Espais de trobada i control informal

- **Organització interior**
 - Flexibilitat
 - Jerarquies i indiferenciació dels espais
 - Llegibilitat i connectivitat
 - Accessibilitat i autonomia
 - Transparència i visibilitat

- **Equipament i confort**
 - Insonorització
 - Il·luminació i climatització
 - Senyalística
 - Mobiliari
 - Circularitat
 - Espai per guardar vehicles
 - Espai d'emmagatzematge
 - Equipament sanitari i lavabos
 - Espais de neteja
 - Espai de lactància

Esquema de criteris per incorporar la perspectiva de gènere

Proposta de gestió

Aquest equipament públic, una vegada inaugurat, admetria un model de cogestió entre l'administració i la societat civil, entenent-lo com un recurs comú que es pot dinamitzar i planificar el contingut des de la comunitat mentre l'administració tindrà responsabilitat sobre el "contenedor".

Tot i així, el model de gestió no s'ha comentat extensivament amb l'objectiu d'anar clarificant el model de gestió en paral·lel amb l'execució de les obres de transformació de l'equipament. Per això és important que l'ajuntament segueixi tenint obert el canal de comunicació amb el grup motor del procés per tal de concretar el model de gestió.

Proposta de planificació

El desenvolupament del projecte que ha de permetre gaudir del nou equipament ubicat a Can Banyameres és llarg i complex. Cal atendre diversos fronts en paral·lel per tal de garantir-ne l'èxit i vetllar perquè les coses que s'han estat treballant fins al moment acabin reflectides en el resultat final.

En aquest sentit identifiquem tres línies de treball: la participació o implicació ciutadana, la gestió urbanística i la gestió arquitectònica.

En primer lloc s'ha desenvolupat el procés participatiu, reflectit en el present document, que acaba amb l'elaboració del pla funcional. Aquest ha de ser el document de referència que recull totes aquelles determinacions que caldrà tenir en compte.

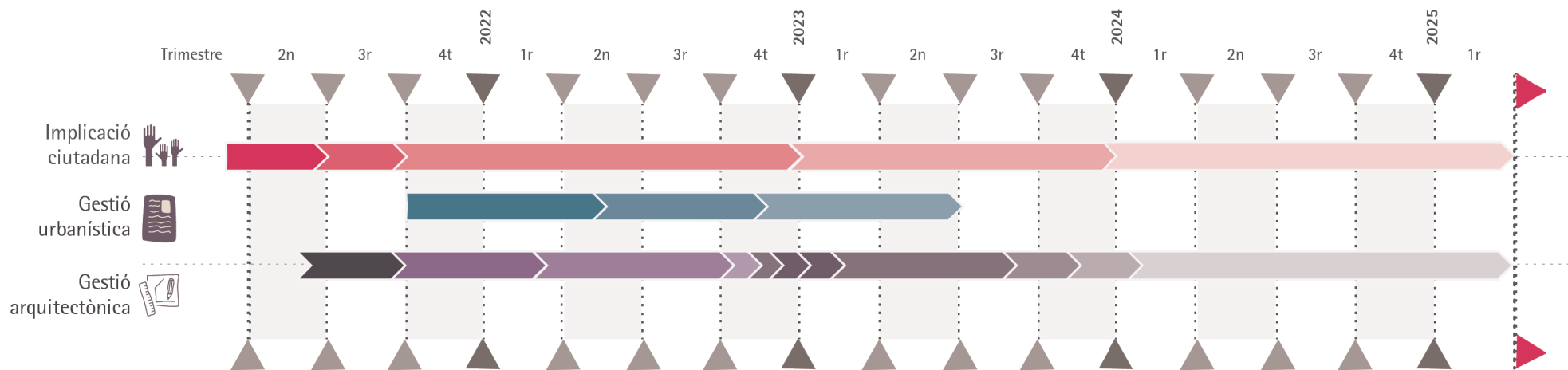
Un cop fet això, i després d'executar les obres de consolidació estructural necessàries per evitar una degradació progressiva de l'edifici, s'inicia la tramitació urbanística per una banda i arquitectònica per l'altra.

A nivell urbanístic, caldrà abordar la redacció del Pla Especial, que ha de garantir que tot el que es faci després estigui d'acord amb el planejament vigent. En paral·lel s'iniciarà el concurs d'arquitectura per seleccionar un equip d'arquitectes que, tot seguit, redactarà el projecte executiu per a la transformació de Can Banyameres.

Un cop s'hagin aprovat tots dos documents podrà licitar-se l'obra i iniciar-la un cop s'hagi seleccionat l'empresa

adjudicatària. Es tracta d'una obra de dimensions importants, que pot allargar-se uns 18 mesos abans no es pugui començar a utilitzar el nou equipament.

Tot aquest procés és lent, així que resulta important que, en la mesura del possible, es facin accions de "gestió del mentrestant" que permetin mantenir informada i connectada a la ciutadania, i abordar actuacions puntuals que facin que l'espai de Can Banyameres, especialment els exteriors, puguin utilitzar-se durant tot aquest temps.

Aprovació Pla funcional pel consell de Barri.	Validació tècnica del pla funcional i trasllat a l'AMB.	Seguiment i accions de mentrestant.	Codefinició del model de gestió.	Programació de l'espai.
Redacció Pla Especial.	Aprovació inicial del Pla Especial.	Aprovació definitiva del Pla Especial.		
Obres de consolidació estructural.	Inici concurs de projectes per part de l'AMB.	Resolució Jurat concurs projectes i contracte equip redactor.	Lliurament Projecte redactat. La redacció tindrà interrupcions pel feedback amb l'Ajuntament i comissió de seguiment veïnal.	Presentació del projecte i aprovació inicial projecte.
Inici de la licitació de les obres.	Aprovació definitiva del projecte.	Adjudicació de les obres i contracte.	Inici de les obres. (18 mesos d'obres)	Final de les obres.

Proposta de fases d'execució

Gestió del “mentrestant”

Per evitar tenir un espai tancat mentre durin les obres es proposen una sèrie d'actuacions que es poden realitzar des del principi per tal d'afavorir l'empoderament de la ciutadania i l'ús de l'espai, encara que no sigui en el seu estat definitiu.

Són accions de baix cost, a escala humana i a curt termini. L'objectiu d'aquestes activitats és donar sentit i vida a aquest espai, convidant el veïnat a visitar i gaudir de la transformació.

Aquestes accions s'agrupen en dues categories: accions de seguiment i activitats provisionals “in-situ”.

Les primeres volen mantenir informades i implicades a les persones que s'han interessat pel projecte durant els darrers mesos i de mica en mica, anar ampliant aquest col·lectiu. El segon grup aprofita l'espai per a fer-hi activitats, la major part d'elles puntuals, singulars, i amb un nivell de requisits tècnics menor que els usos previstos definitivament.

Accions de seguiment

Durant el procés la gent que va participar-hi, va expressar la voluntat de seguir involucrada a la planificació i execució de Can Banyameres, amb l'objectiu de mantenir-se informada de l'evolució del projecte. Per aquesta raó, es proposen una sèrie d'accions de seguiment:

- Organitzar trobades entre l'administració i el Consell

de Barri del Centre Oest per concretar el model de gestió de l'equipament, els usos de l'espai exterior així com els criteris per la nova volumetria.

- Organitzar visites d'obra amb caràcter informatiu perquè s'expliqui “in-situ” al veïnat l'evolució del projecte. Algunes d'elles seria interessant que anessin adreçades a infants i joves, per tal de potenciar el component pedagògic que pot tenir un projecte de transformació com aquest.
- Mantenir obert i actiu l'espai digital a la plataforma decidim per tal d'informar a les persones interessades a conèixer com evoluciona el projecte.
- Crear un espai informatiu físic als voltants de Can Banyameres on el veïnat pugui anar informant-se sobre el procés, entre altres aspectes.
- Implementar senyalètica a Sant Cugat i al barri de Volpelleres on s'informi de la direcció i la distància fins a Can Banyameres (a peu, en bici,...)
- Registre audiovisual del procés de transformació de Can Banyameres per vincular-ho a la memòria història del lloc.

Activitats provisionals “in-situ”

Es proposen una sèrie d'activitats i esdeveniments per realitzar “in-situ”, quan el projecte vagi agafant forma, i

amb l'objectiu que la gent comenci a fer-se seu l'espai. Aquestes actuacions d'una banda es plantegen perquè, malgrat que siguin provisionals, algunes d'elles puguin romandre un cop realitzada l'execució de l'obra. En el cas de Can Banyameres, per exemple, es podria fer servir l'entorn de l'equipament, per tal de facilitar l'ús durant “el mentrestant”, però d'una manera que ja servís en el seu estat definitiu.

Per a realitzar moltes d'aquestes actuacions serà necessari que es garanteixi una correcta accessibilitat a l'espai i unes condicions de seguretat d'ús adequades durant les obres.

Es suggereixen les activitats següents:

- Accions de coproducció progressiva dels espais exteriors amb el veïnat, la infància i la gent jove del barri.
- Fer dinars populars a l'espai exterior de Can Banyameres. Poden ser promoguts pel mateix Ajuntament, o per algun dels col·lectius o entitats del municipi.
- Programar activitats culturals i/o celebrar part de les festes del municipi en l'espai exterior.
- Habilitar un espai mirador on poder fer el seguiment de les obres.

Referències

- Organitzar cinema a l'aire lliure durant l'estiu.
- Convidar a persones d'altres projectes similars per explicar el funcionament de cadascun d'ells, o els problemes o les oportunitats que hi han trobat durant la construcció i posada en marxa dels equipaments.
- Organitzar mercats o fires itinerants a l'espai exterior.

A continuació es mostren alguns exemples per donar forma al concepte de què consta la proposta.

- Sant Hipòlit de Voltregà / [Casa de Cultura El Mallo](#)
Un projecte amb una visió àmplia respecte a la cultura i a la projecció d'aquesta des de tots els àmbits artístics, i d'identitats culturals. Un projecte que sintonitza amb l'entorn, i faci de pont entre la població i les arts, propiciant espais de trobada i de col·laboracions.
- Barcelona / [La Lleialtat Santsenca](#) és un espai accessible, proper i intergeneracional que impulsa, dinamitza i acull activitats i projectes, promou la transformació social, ofereix espais als col·lectius del barri i enforteix la vida veïnal i comunitària a través de la participació.
- Barcelona / [Centre Cívic Guinardo](#) La ciència i l'impuls a la creació són els focus principals de l'equipament. A més de l'àmplia oferta de tallers, mostres i activitats, aquest equipament del Guinardó destaca perquè ha posat el focus en la ciència i en iniciatives que fomenten la creació, com la mostra d'art jove Stripart o Guinardó a Escena, un cicle de teatre ben fructífer.
- Nova York / [Hamilton Grange Teen Center](#).
L'espai desafia les normes de les biblioteques per proporcionar un entorn més obert, socialment instigador i ric en tecnologia, que atregui i involucri

els joves del barri.

- Regne Unit / [The Point](#) L'edifici de la comunitat té capacitat per a prop de 100 joves adults i alberga dos salons polivalents, sala de música i estudi de gravació, cafeteria, una sèrie d'activitats i espais de descans, així com un espai de lleure exterior. El projecte l'utilitza gent jove d'11 a 19 anys durant les tardes i els vespres dels dies laborables i està disponible per a la comunitat en general durant el dia i els caps de setmana.
- Nova Zelanda / [Centre comunitari St Martins](#)
Concebut com una llar, però amb una biblioteca, sales de reunions i altres instal·lacions comunitàries, hi ha un fort sentit de criaça i domesticitat. Amb un sostre agut i portes corredisses de vidre, el vestibul es pot dividir en dos per a reunions petites.

Casa de Cultura El Mallol, Sant Hipòlit de Voltregà

Centre Cívic Guinardo, Barcelona

Centre comunitari St Martins, Nova Zelanda

La Lleialtat Santsenca, Barcelona

Hamilton Grange Teen Center, Nova York

The Point, Regne Unit

Materials adicionales

Material Comunicatiu

El material comunicatiu del procés per la transformació de la masia Can Banyameres inclou el logo que es va fer servir per la convocatòria de cada acció per a les xarxes, i la plataforma decidim.

Logo

La imatge representa de manera minimalista però directa Can Banyameres. El logo segueix una línia simple que permet l'adaptació a qualsevol dels formats dels documents que es va anar produint durant el procés. La figura de la masia està feta amb línies discontinües representant per una banda la transformació de la masia, i per altra el retallable que es va enviar al veïnat.

Colors

Es fa servir el color violeta per donar un equilibri de potència i estabilitat al procés.

Pla Funcional de la
**Masia de Can
Canyameres**

Logo del procés participatiu

Vídeo

Per apropar la informació a la ciutadania de manera directa vam elaborar un vídeo que té com a objectiu incitar la gent per participar al procés participatiu. Es tracta d'un vídeo atmosfèric, lligat amb la música i les imatges de la masia. Aquest vídeo és un element complementari, un suport visual que es va publicar a les xarxes i a la plataforma decidim. En aquest vídeo es dona importància al procés, donant informació sobre el conjunt de Can Banyameres fent a la gent una pregunta clau "T'imagines tot el que podem fer?" i així convidant a la gent a participar i aportar la seva opinió.

El vídeo es pot veure aquí: https://www.youtube.com/watch?time_continue=32&tve=0JNxtztuCI&feature=emb_title&tab_channel=AjuntamentdeSantCugat

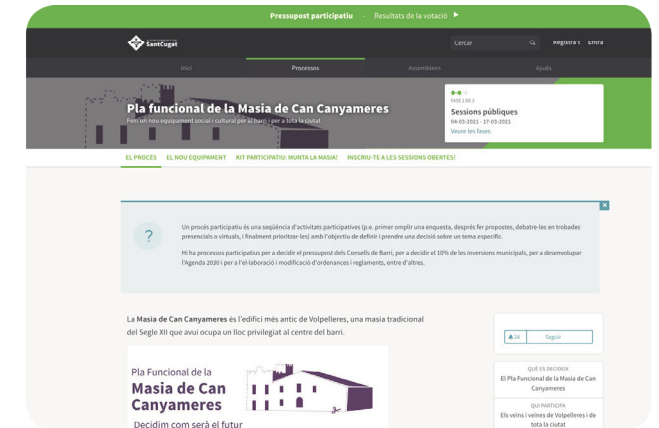
Extracte del vídeo promocional

Plataforma Decidim Sant Cugat

Aquesta plataforma gestionada des de l'ajuntament, va ser l'element de traçabilitat i difusió del procés. Durant tot el procés qualsevol persona pot accedir a tota la informació relacionada al procés participatiu i a l'edifici de Can Banyameres. A través d'aquest espai de referència virtual:

- es dona el context històric i arquitectònic de Can Banyameres
- s'explica el procés participatiu, i els objectius
- es facilita la documentació necessària i el treball previ
- es dona la informació sobre les sessions i es fan les inscripcions als tallers
- es facilita el kit participatiu i les enquestes

Aquí es pot accedir a la plataforma Decidim Sant Cugat: <https://decidim.santcugat.cat/processes/canbanyameres>

La plataforma decidim.santcugat.cat

El Kit participatiu

El retallable

Per treballar la fase de diagnosi i propostes amb la ciutadania vam crear i distribuir el retallable del conjunt de Can Banyameres. Es tracta d'una proposta pedagògica i participativa on, a partir de la idea de que cada participant pugui muntar a casa la seva pròpia maqueta a escala de la masia de Can Banyameres, estructurarem les fases del propi procés participatiu, que era digital. Aquesta activitat permet: entendre volumètricament els diversos espais de Can Banyameres sense haver d'anar-hi físicament, explicar les dimensions i les característiques tècniques de l'edifici, i fixar propostes d'usos amb colors i anotacions sobre la pròpia maqueta.

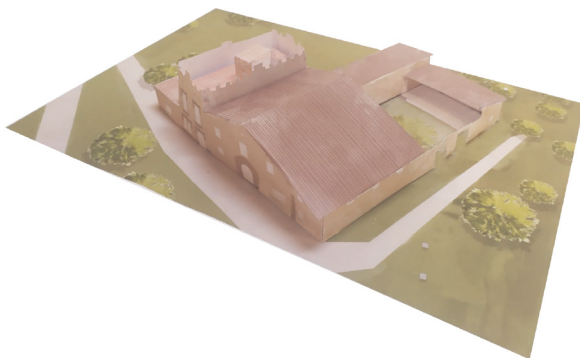

Foto del retallable

El model 3D

Pel mateix motiu, es va crear un model 3D que es va enviar a tota la ciutadania registrada a la plataforma decidim. Per accedir al 3D es va crear un arxiu KMZ que es pot descarregar i obrir (visualitzar) amb el Google Earth.

Es pot descarregar l'arxiu KMZ aquí: [arxiu KMZ](#)

Model 3D del conjunt Can Banyameres

Formulari

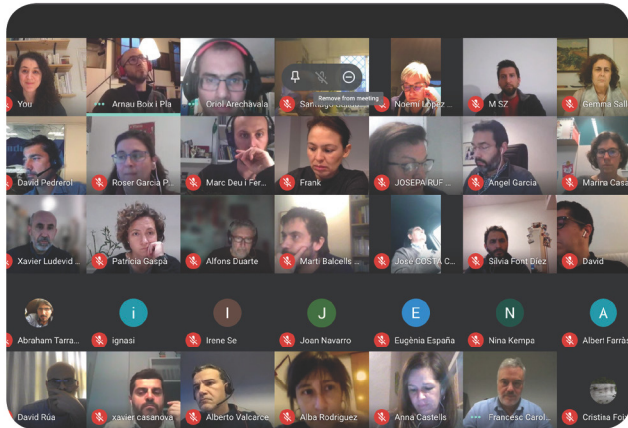
Per fer arribar el procés al màxim número de veïns i veïnes possible i incorporar la seva perspectiva, es va crear una enquesta on més de 230 persones van contestar. Les preguntes a respondre eren:

- Què és per tu Can Banyameres?
- Com voldries que es sentissin els veïns i veïnes de Sant Cugat amb la reactivació de Can Banyameres?
- Quins beneficis i valors pot portar la reactivació de Can Banyameres al barri?

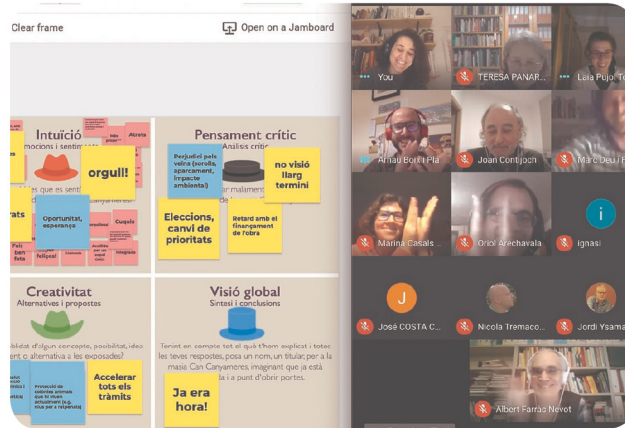

Nuvol de respostes del formulari

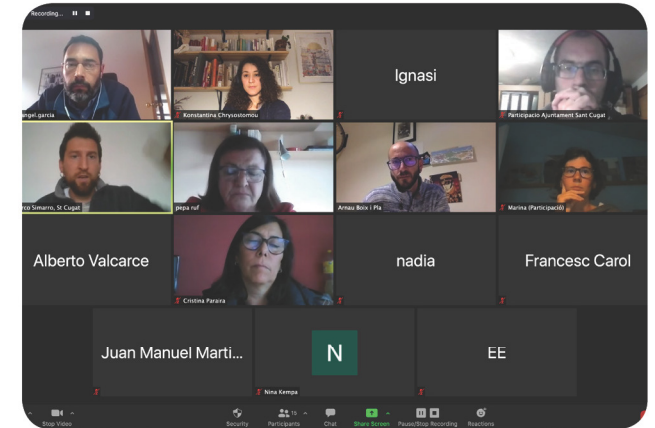
Documentació fotogràfica

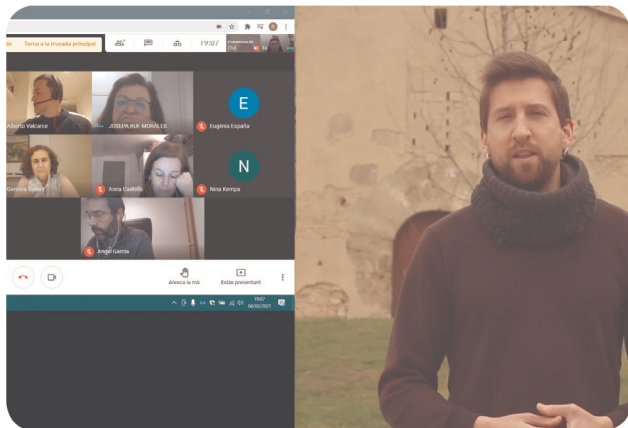
Primer taller

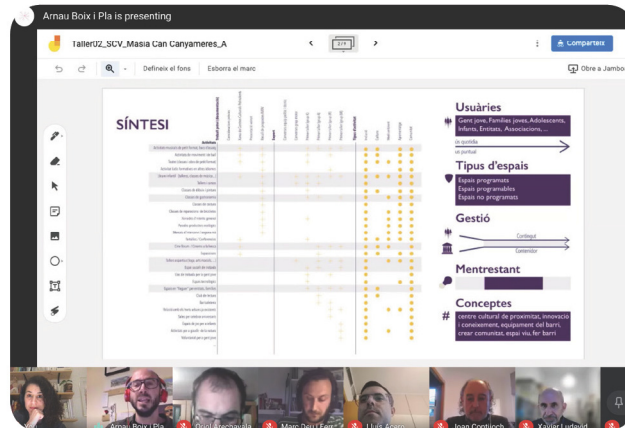
Segon taller i posada en comú

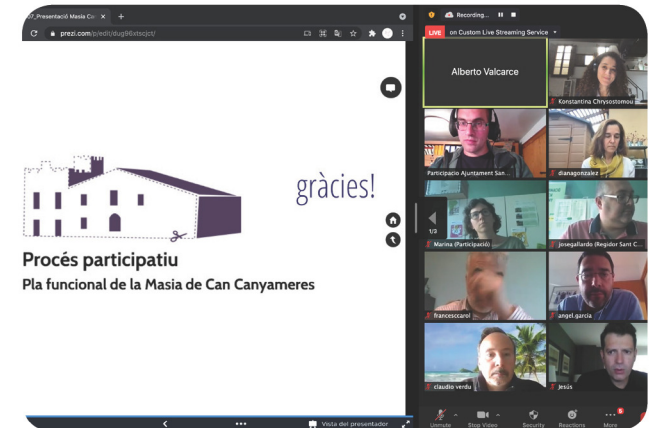
Retorn amb el Grup Motor

Primer taller i context polític

Segon taller i explicació de l'evolució de les propostes

Retorn amb el Consell de Barri Oest

Redacció del document:
Estratègies socials per al territori i els espais lliures
*estel, SCCL

@plaestel
info@plaestel.org
www.plaestel.org

Carrer de la Creueta 119, baixos esquerra
08202 - Sabadell (el Vallès)
+34 93 745 065

estratègies socials per al territori i els espais lliures, 2021

AJUNTAMENT DE
SantCugat